

Merhaba,

Oldukça ilginç ve hareketli günler yaşıyoruz. Emeğe saldırılar başlığında toplayabileceğimiz bir dizi karar, hükümet tarafından yasa tasarıları haline getirildi. Uzun süredir sistemi tıkayan konularla adım atmaya kararlı olan hükümet, anayasa engeline takılacağını bildiği bu yasaları işletebilmek için gerekli Anayasal değişiklikleri de yapmaya hazırlanıyor.

Artık mücadelemizin önemli bir başlığı haline gelmiş olan özelleştirmeler, Anayasa'ya eklenecek bir maddeyle güvence altına alınmak, böylece özelleştirme uygulamalarının yargıya takılmasının önüne geçilmek isteniyor.

Geçen sayımızda Türkiye tercihli yol olmayacak demistik. Uluslararası tahkim, Türkiye'deki yabancı yatırımları, ülkemizin yargı sisteminden bağımsız hale getirerek emperyalist şirketlerin belirleyiciliğinde olan bir hakemler kurulunun kanatları altına almak amacıyla gündeme getirildi. IMF, Dünya Bankası gibi emperyalizmin denetim örgütleri bu yasa çıkarılmazsa yabancı sermayenin Türkiye'ye önemli yatırımlar yapmayacağını, kedi kuruluşlarının ellerini ceplerine atmayacağını deklare etmiş durumda. Hükümet ise açıkça Anayasa'ya aykırı olan bu uygulamayı gerçekleştirebilmek için başka bir Anayasa değişikliği tasarısını da gündemine aldı.

Hem özelleştirme, hem de tahkim konusundaki Anayasa değişiklikleri Bakanlar Kurulu'ndan geçerek Meclis Komisyonları'na inmiş durumda. Muhalefet partileri de bu konularda sorun çıkarmayacaklarını itiraf ettiler.

Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı ise hepimizin çok iyi bildiği gibi olsa emeklilik yaşı konusunda bir tavize açık kapı bırakan hükümet tarafından meclisten geçirileceği benziyor.

İlginç günler yaşıyoruz demistik. İlginç, çünkü ulusal bağımsızlığımıza yeni bir darbe vuracak Anayasa değişikliği milliyetçi, ulusal ve muhafazakar partilerin iktidarında gerçekleştirilmeye çalışılıyor.

İlginçtir, sosyal güvenlik yasa tasarısı üzerinde ve onun da emeklilik yaşı konusuna gösterilen ilgi diğer başlıklardan esirgeniyor. Özelleştirme ve tahkim konularındaki Anayasa değişiklikleri bu toz dumanın ardında Meclis'ten geçirilmeye çalışılıyor. Bu oyunun engellenememesi de emekten yana güçler açısından başka bir ilginçlik oluşturunca.

Ortaya çıkmıştır ki, iktidarı ve muhalefetiyle parlamentodaki partiler bu vatani sevmiyorlar. Bu ülkenin yasalarının yeri geldiğinde emperyalist şirketlerin çıkarlarına tabi olmasını istiyorlar.

Ama yağma yok! Biz bu ülkeyi ve onun emekçi halkını seven mühendisler ve mimarlar, bizimle birlikte hareket edebilecek diğer yurtseverlerle, gerçekten halkın çıkarları için, gerçekten memleketin bağımsızlığı ve gelişmesi için, ülkemizin insanların onurlu bir zenginliği içerisinde yaşaması için ödenen beri savunduğumuz değerlerin, geleceğimizin aydınlatıldığı yolda kararlı biçimde yürüyeceğiz. Mühendis ve mimarların çıkarlarının emekçilerin, halkın çıkarlarından başka bir yerde olmadığını bilinciyle.

Bu sayımızda ağırlığı bu konulara kaydirdık. Yüzde 80'inden daha fazla bir bölümünün ücretli çalışan olduğu artık istatistiklerle de kanıtlanan mühendis-mimarların kısa-orta-uzun vadeli çıkarları ipotek altına alınmasını istedik. Buna karşı bir bilgi ve direnç hattı kurulsun istedik.

Umutla,

Ölçü

Tahkimi, yani Sömürge Hukunu Tanımayacağız!



"Özellikle enerji alanında yatırım yapmak isteyen yabancı şirketler, Türkiye'den iki konuda "anlayış" beklerlermiş: Birincisi "imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinin" Danıştay'ca incelenmesini buyuran Anayasa kuralının (Mad. 155/11) kaldırılması yada "ihmal" edilmesi.

İkincisi de enerji yatırımlarıyla ilgili olarak yabancı şirketlerle Türk idaresi arasında, çıkacak uyuşmazlıklarda, yargılamaların Türk mahkemelerinde değil de, uluslararası Tahkim Kuruluşları (Hakem Kurulları) önünde yapılması.

"Mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır." (Anayasa m. 141/1; İYUK m. 18; AİHS m. 6/1). Oysa, tahkim herhalde ve kesinlikle "kapalı kapılar arkasında" işler; tarafların birbirlerine karşı ileri sürdükleri savların, yaptıkları savunmaların ne olduğunu kamunun öğrenmesine olanak yoktur.

Özel kişiler ve ticaret şirketleri bakımından, mahkeme yerine tahkimin tercih edilmesi için bir neden olan bu "gizlilik", kamu hizmetlerinin görülmesiyle ilgili çekişmeler bakımından kabul edilebilir mi?"

(Prof. Dr. Rona Aybay, 23.06.99 Cumhuriyet)

Sosyal Güvenlik ve Emeklilik Bir Lütuf Değil Haktır!

Türkiye Emekçileri için Cennet Değil!

SSK 1994 istatistiğinden alınan yandaki tablo, Türkiye'nin emekli cenneti olduğu iddiasının bir yalan olduğunu göstermektedir. Halen varolan 5.000 gün prim ödeme şartını doldurabilen az sayıdaki "genç" kişinin de çocukluktan beri çalıştığı gözönünde bulundurulursa, emekli olmaya hak kazandığını rahatlıkla söylemek mümkündür.

Öte yandan bir yandan işsizliğin, bir yandan da sigortasız çalıştırma, eksik gün üzerinden sigortalı gösterme gibi "alışkanlıkların" yaygın olduğu ülkemizde 5.000 günü bile doldurmak zorken getirilen taslakta yeralan 8.300 günü doldurma şansı hemen hiç bulunmamaktadır.

YAŞ	Emekli	%
...-35	518	% 0
36-40	6.721	% 4
41-45	33.657	% 22
46-50	44.982	% 30
51-55	27.394	% 18
56-60	24.606	% 16
61-65	9.014	% 6
66-70	2.911	% 2
71-75	701	% 0
76-80	117	% 0
81-...	33	% 0
Toplam	150.654	% 100

TMMOB ORTAMI

3. ENDÜSTRİYEL HAMMADELER SEMPOZYUMU



Ülkemiz madenciliklerinin önemli bir kolu olan Endüstriyel Hammaddeler Sektörü, hammadde üretiminin yanında yarı mamul ve mamul madde üretimiyle de hizmet alanını oldukça genişletmiş ve bu sektörde hammadde üretilip satılmasından daha ileri safhalara gelinmesiyle de uygulanan prosesler ve maliyetlere etki eden faktörler hızla artmaya başlamıştır. İç ve dış rekabet ortamları da bu sektörde araştırmaların yoğunlaştırılmasını ve elde edilen araştırma sonuçlarının hızla sektörün hizmetine sunulmasını gerektirmiştir. Ülkemiz endüstriyel hammaddeler sektöründe yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerinin, endüstriyel hammaddelerin üretim, hazırlama, zenginleştirme, değerlendirme alanlarında yapılan araştırmaların ve en son bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yer aldığı, ayrıca pazarlama, ithalat ve ihracat aşamalarında yaşanan sorunların tartışılacağı sempozyum, D.E.Ü Müh. Fak. Maden Müh. Bölümü ve Maden Mühendisleri Odası İzmir Şubesi tarafından 14-15 Ekim 1999 tarihinde D.E.Ü Sabancı Kültür Merkezi (Konak/İzmir)'nde yapılacaktır.

Sempozyum Yazışma Adresi: Maden Müh. Odası İzmir Şubesi - Prof. Dr. Halil Köse
154. Sok. No:6/1 Ufuk Apt. 35040 Bornova / İZMİR
Tel: (232) 388 05 20 - 339 40 64
Fax: (232) 339 40 64

2. ULUSAL KIRMAŞ SEMPOZYUMU YAPILDI



TMMOB Jeoloji ve Maden Mühendisleri Odalarının İstanbul Şubelerince ortaklaşa düzenlenen 2. Ulusal Kırmataş Sempozyumu 3-4 Haziran 1999 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

İki gün süren sempozyuma 52 delege ile 80 konuk ve konuşmacı katılmıştır. Sempozyum kapsamında 5 oturumda toplam 25 adet bildiri sunulmuş; Bu bildiriler 50 akademisyen, mühendis ve uygulayıcı tarafından hazırlanmıştır. Sempozyumda sunumu gerçekleştirilen 25 bildiri bir kitap haline getirilerek sektörün hizmetine sunulmuştur.

Sempozyumun ikinci günü yapılan "Agrega Sektörünün Sorunları" başlıklı panele, işletmeciler, kullanıcılar, hukukçu ve kamu sektörünü temsilen birer panelist katılmıştır. Panelde kırmataş işletmecilerinin dağılımı sonucu ortaya çıkan karmaşanın giderilmesi amacı ile birlik oluşturulması kararı kısa bir süre sonra hayata geçirilecektir.

TÜRKİYE'DE KÖMÜR POLİTİKALARI VE TEMİZ KÖMÜR TEKNOLOJİLERİ SEMPOZYUMU

Kömür ülkemizin birincil enerji kaynakları arasında yer almakta, elektrik üretiminde, teshin ve sanayide kullanılmaktadır. Enerji kaynaklarında dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla ülkemiz kömürlerinin kullanımı kaçınılmaz hale gelirken kömürün temiz ve verimli kullanımını da bir zorunluluk olarak ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle kömürümüzün yeni teknolojilerle değerlendirilmesi konusunda ülkemizde yeterli ve ciddi adımlar atılması gereklidir. Sempozyum, yerli enerji kaynaklarımızdan kömürün değerlendirilmesine ilişkin politikaların çevre ve teknoloji boyutlarını da içerecek biçimde belirlenmesi amacıyla Kimya Mühendisleri Odası ve Maden Mühendisleri Odası tarafından 21-22 Ekim 1999 tarihinde Milli Kütüphane Salonunda (Bahçelievler/Ankara) düzenlenecektir.

Sempozyum Yazışma Adresi: TMMOB Kimya Mühendisleri Odası - Gülay Karadağ
Karanfil Sok. No:19/5 06650 Kızılay/Ankara
Tel: (312) 417 35 63 - 418 20 51
Fax: (312) 417 35 63 - 418 16 54

TÜRKİYE 16. MADENCİLİK KONGRESİ YAPILDI

TMMOB Maden Mühendisleri Odası tarafından her iki yılda bir düzenlenen Türkiye Madencilik Kongresi ve Sergisi'nin onaltıncısı bu yıl 15-18 Haziran 1999 tarihleri arasında Ankara'da Milli Kütüphane Salonlarında gerçekleştirilmiştir.

Son yıllarda uluslararası katılımda önemli bir artış kaydeden kongremize bu yıl 750 yerli ve 100 yabancı delege katılımı gerçekleştirilmiştir. Kongre kapsamında 61 adet bildiri tartışmaya açılmıştır. Uluslararası bir nitelik taşıyan kongrede madencilik bilim ve teknolojisindeki en son gelişmelerin geniş kesimlere aktarılması, madencilik sektörünün sorunlarının tartışılarak çözüm üretilmesi ve ülkemiz madencilik potansiyelinin ülke kalkınmasındaki önemi vurgulanmıştır. Kongrede sunumu gerçekleştirilen 61 bildiri odamızca bir kitap haline getirilerek madencilik sektörünün hizmetine sunulmuştur.

Kongre kapsamında düzenlenen ve madencilik sektörüne yönelik tek ihtisas sergisi niteliği taşıyan "Madencilik Sergisi" ise, madencilik sektörüne girdi sağlayarak sanayimizin ulaştığı düzeyi yansıtan, üreticileri, mühendislik ve danışmanlık hizmeti veren kuruluşları, pazarlama firmalarını, üniversite ve kullanıcıları bir araya getiren bir platform olarak bu yılda kongre süresince açık bulundurulmuştur. 4 gün boyunca konser ve tiyatro gibi çeşitli sosyal aktivitelere de yer verilen kongre "21. yüzyılda Madencilik Stratejileri" konulu panel ile sona ermiştir.

İMO İSTANBUL ŞUBESİ'NDEN HABERLER



● 7 Haziran 1999 tarihinde şubemizde "İhaleye Katılma Yönetmeliği ve Karne Alabilme Koşulları; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Çalışma Konuları" ile ilgili konferans yapıldı. Konferansa Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Karne Komisyonu Daire Başkanı Mim. Ejder Balçık ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu üyesi İnş. Müh. Mahmut Küçük katıldılar. İlgili ile izlenen konferansa, yoğun olarak meslektaşlarımız katıldığı gibi, diğer meslek gruplarından da katılım olmuştur.

● İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 17 Mayıs 1999 tarihinde Büyükşehir Belediye Meclisi'ne sunulan İstanbul İmar Yönetmeliği Taslağı ile ilgili kapsamlı bir çalışma yapmak üzere şubemizde bir komisyon kuruldu. Komisyonumuz tarafından hazırlanan yönetmelik taslağının esas ve maddelerine yönelik rapor, Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na sunulacaktır.

● İMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu olarak, 18 Nisan seçimlerinden sonra yerel yönetimlerin başına geçen belediye başkanlarını ziyaret ettik.

● 8 Haziran 1999 tarihinde, İMO Odası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu olarak, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ali Müfit Görtuna'yı makamında ziyaret ettik. Ziyarette Şube Başkanımız Cemal Gökçe, Görtuna'ya İstanbul'un sorunları için işbirliği önerisinde bulundu. Şube başkanımız C. Gökçe, ulaşım sorununu çözüm için raylı sistemin geliştirilmesi, depreme karşı önlem alınması ve kaçak yapılaşma ile mücadele edilmesi gerektiğini belirtti. Büyükşehir Belediye Başkanı Ali Müfit Görtuna da İstanbul'un sorunlarının tespit ve çözümlerinin ortak olduğunu belirterek, odamızla işbirliği içerisinde olacağını ifade etti.

● İMO İstanbul Şubesi olarak Kadıköy Belediyesi ile 22.06.1999 tarihinde ve Şişli Belediyesi ile de 14.7.1999 tarihinde "Sağlıklı Kentleşme ve Nitelikli Yapılaşma İçin Ortak Mesleki Denetim ve Teknik İşbirliği" protokolünü imzaladık.

● Şubemiz tarafından Mayıs ve Haziran ayları içerisinde çeşitli sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlenmiştir.

MMO'DAN HABERLER



Makina Mühendisleri Odasının düzenlediği İklimlendirme Sistemlerinin Tanıtılması ve Teknolojik Gelişmeler Konferansı 5-6 Haziran 1999'da Yıldız Üniversitesi Oditoryumu'nda gerçekleştirildi.

LPG ve Uygulamaları ve Plastik konulu konferans hazırlıkları da aralıksız devam etmektedir. Cumartesi Söyleşileri programı dahilinde 31 Temmuz Cumartesi günü saat 16.00'da Mühendisler ve İş Güvenliği konulu söyleşi (MMO İstanbul Şube Toplantı Salonunda) yapılacaktır. Söyleşiye konuşmacı olarak Av. Özgür ERYILMAZ ve Av. Ergün TÜRSOY katılacaktır.

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şube halkın sağlığını yakından ilgilendiren suyla ilgili bir araştırma neticesinde basın açıklaması yapmıştır. 23.06.1999'da yapılan basın açıklaması yazılı ve görsel basında büyük yankı uyandırdı. Konuyla ilgili Şube Başkanı Ümit Ülgen çeşitli yayın organlarında yer alarak açıklamalarda bulundu. Açıklamada;

"İstanbul'un çeşitli semtlerinde, özellikle Kağıthane bölgesinde bağirsak enfeksiyonu şikayetiyle hastanelere müracaatın geldiği bilgisi üzerine, Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak İstanbul'un Bakırköy, Kadıköy ve Beyoğlu ilçelerinden, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na bağlı Hıfzıssıhha müessesesinden alınan steril kaplar ile, yine aynı kurumun numune alma yöntemi belirleyen yazısına uygun olarak, 15.06.1999 tarihinde deposu olmayan binalardan musluk suyu örnekleri alınmıştır. Bu örnekler yine Hıfzıssıhha müessesesine teslim edilmiş ve 18.06.1999 tarihinde alınan raporda Bakırköy ilçesinden alınan musluk suyunun temiz olmasına karşın, Beyoğlu ve Kadıköy ilçelerinden alınan musluk sularının "sağlığa zarar verecek derecede bozulmuş" olduğu Büyükşehir Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü'nce belgelenmiştir.

İşin acı yanı, İstanbul'a suyu veren belediye, tahlilli yapan ve olumsuz raporu veren yine belediyedir.

İstanbul'un su kaynaklarında yapılaşmaya engel olmayan bu zihniyet, yakın gelecekte dünyanın en önemli sorunu olacak olan suların kirlenmesine seyirci kalmaktadır.

İstanbul'un içmesuyu kaynakları ile ilgili ivedi önlemler alınmalı, suların Belediyeden bağımsız kurumlarca denetlenmesi sağlanmalıdır." denildi.

Yapılan Basın Açıklaması yazılı ve görsel basında büyük yankı uyandırdı. Konuyla ilgili Şube Başkanı Ümit Ülgen çeşitli yayın organlarında yer alarak konuyla açıklamalarda bulundu.

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin bahar ve güz dönemi olarak gerçekleştirdiği seminerlerin '99 Güz Programı aşağıdaki gibidir.

- BASINÇLI KAPLARI TASARIMI (14-15 Eylül)
- ÖLÇME TEKNİĞİ ve KALİTE YÖNETİMİ (27-28 Eylül)
- YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMLERİ (28-30 Eylül)
- NC-CNC TEZGAHLAR ve PROGRAMLANMALAR (7-8 Ekim)
- ÖLÇÜ ALETLERİ ve KALİBRASYON (12-14 Ekim)
- KAYNAK TEKNİKLERİ (20-21 Ekim)
- ISI DEĞİŞTİRGEÇLERİNİN PROJELENDİRİLMESİ (26-27 Ekim)
- YAPILARCA ENERJİNİN VERİMLİ KULLANILMASI ve TS 825 (1-2 Kasım)
- DENEYSEL GERİLME ANALİZİ STRAIN GAUGE UYGULAMALARI (17-18 Kasım)
- ENDÜSTRİDE OTOMATİK KONTROL VE ÖLÇME TEKNİKLERİ (23-24 Kasım)
- QS-9000 TEMEL BİLGİLENDİRME (1-2 Aralık)
- SOĞUTMA SİSTEMLERİ (8-9 Aralık)
- İKLİMLENDİRME SİSTEMLERİ (14-16 Aralık)

Seminer Ücretler

	İndirimli	Normal
2 Günlük Seminer	60.000.000TL/Kişi	75.000.000TL/Kişi
3 Günlük Seminer	80.000.000TL/Kişi	95.000.000TL/Kişi
4 Günlük Seminer	105.000.000TL/Kişi	130.000.000TL/Kişi

Direnışteki KARYAPSAN İşçileri ziyaret edildi

TMMOB'nin İl Koordinasyon Kurulu toplantısında alınan karar doğrultusunda 12 Haziran 1999 günü Kartal Karyapsan işçilerinin direnişinde 43.günde Elektrik, Makine ve Ziraat M.O.'ndan 15 temsilci olarak ziyaret ettik. Direnişteki işçilere erzak yardımıyla bulunuldu.

SSK İLE İLGİLİ BAZI

GERÇEKLERİ!

YENİ EMEKLİLİK YAŞI MEZARDA

EMEKLİLİK DEMEKTİR!

Türkiye'de barınma, beslenme ve sağlık problemlerinin artarak sürmesi, iş hayatının yıpratıcılığı, trafik kazaları vb. sorunlar ortalama ölüm yaşının giderek düşmesine yol açmaktadır. 1975 yılında kadınlarda 67, erkeklerde 65 olan ortalama ölüm yaşı, 1994'e gelindiğinde kadınlarda 62, erkeklerde 61'e inmiştir (SSK 1994 istatistik yılı). 58-62 arasında öngörülen emeklilik yaşının anlamı, ayıklarımızdan %20 oranında kesilen Yaşlılık, Malüülük ve Ölüm Sigortası primlerinin karşılığı olan emeklilik aylığının hiç bağlanmamasıdır.

SSK'YI BATIRANLAR

EMEKLİLER DEĞİL!

SSK'nın bugün "battı" denilen noktaya getirilmesi için sistemli bir politika izlenmiştir.

1. Bugün resmi rakamlara bile 5 milyon olduğu söylenen sigortasız kaçak işçi çalıştırmaya göz yumulmuş, bu denetimi sağlayacak sigorta müfettişliği kadrolarına 80'den bu yana yeni eleman alınmamıştır.

2. Primlerin eksik gün üzerinden ödenmesi, maaşların asgari ücretten gösterilmesi vb. kaçakları özendirilen tümüyle patronun insafına kalmış bir prim sistemi kurulmuştur.

3. Patronların çalışandan kestiği ve kendi ödemekle yükümlü olduğu primleri ödememesine göz yumulmuş, sürekli getirilen aflarla şirketlere faizsiz kredi kullandırılmıştır.

4. Her türlü hizmetini paralı hale getiren devlet, ödediğimiz vergilerden sosyal güvenlik kurumlarına katkıda bulunmamış, aslında devlet katkısı olması gereken ödediği miktara bize açıkların kapanması olarak göstermiştir.

5. Devlet sermayeden %100'ün üzerinde faizle para alırken, SSK primlerini faizsiz olarak Ziraat Bankası'nda tutmuştur.

6. SSK sağlık hizmetlerinin kalitesi bilerek düşürülmüş, yatırımlar engellenmiş, özel hastanelere sevkler artırılmış, böylece sağlık hizmetlerinin çok küçük bir kesimini yerine getiren özel hastanelere 1997 yılında SSK'nın tedavi giderlerinin %26'sı aktarılmıştır.

SSK'YA YÜK OLAN EMEKLİLER DEĞİL, DEVLET VE PATRONLARDIR!

MEZARDA EMEKLİLİĞE HAYIR!

SAĞLIĞIMIZ VE EMEKLİLİĞİMİZDEN KAR ETMEK İSTEYENLERİN İNSAFINA TERKEDİLEN ÖZEL SIGORTACILIĞA HAYIR!

GELECEĞİMİZ VE SAĞLIĞIMIZ TAM GÜVENCE ALTINA ALINMALIDIR!

24 TEMMUZ'DA ANKARA'DAYIZ.

Onur UYSAL

SOSYAL GÜVENLİK VE EMEKLİLİK BİR LÜTUF DEĞİL, HAKTIR!

"Örgütsüz halk köle halktır."

Kölelik, paranın iktidarının bir vampir gibi insan emeğini sömürdüğü kapitalizmin maskesinin altındaki gerçek yüzüdür.

Tüm üretim araç ve gereçlerini direkt olarak kullanan ve zenginlikleri üreten işçi ve emekçiler, ne yazık ki kendi ürettiklerinden çalışma yaşamında yararlanamadıkları gibi, emekli olduktan sonra da yararlanma imkanı bulamamaktadırlar. Bunun sorumluluğunun büyük bir kısmı kapitalizmin ise kalan kısmı da etkili bir devrimci muhalefet örgütleyemeyen sendikalarındır. "Sınıf Sendikası" nı örgütlemeyen hiçbir muhalefet devrimci olamayacağı gibi sermaye sınıfının ideolojik, siyasi ve ekonomik baskıları karşısında da etkili olamaz.



1980 Askeri Darbesi ile bütün örgütlenme kanalları tıkanan, sendikaları kapatılan ve depolitizasyona mahkum edilen işçi sınıfı '89 Bahar Eylemlilikleri sürecinde bu cendereyi kırmaya çalıştıysa da geri sendikal anlayış ve ihanette birleriyle yarışan sendika başkanları sayesinde kazandığı mevzileri de kaybetmiştir. Bunun karşısında sermaye sınıfı bir yandan timsah gözyaşları akıttırken bir yandan da özelleştirme girdabı içerisinde işten çıkarmalara hız vermiştir.

Aynalar yalan söylemez!

Tüm uzuvları ile tepeden tırnağa, emperyalistlerin egemenliğini analarının sütü gibi hücrelerine sindirmiş, IMF'nin ve ağabeyleri Clinton'un sözünden dışarı çıkmayı bir ahlak olarak kabul eden sermaye sınıfı ve onun uşaklarının tüm çabası, işçi ve emekçileri daha fazla köleleştirmektedir.

İşçi-Emekçi ve Emekçiler;

- IMF'nin dayatması "uluslararası tahkim (kapitülasyon)

onları" bilesin ki sadece seni ve senin ülkeni, sömürüp, açlığa ve geri kalmışlığa mahkum ederek onursuzlaştıracaktır. Çünkü sermayenin ve onun işbirlikçilerinin vatani yoktur.

- Tarım ürünlerine ve destek fonlarına konan kotalar ile üretim olanakları elinden alınacak, üretilen elde kalacak, tarım ürünleri ithal edilmeye başlanacak. Sonuçta gemiler daha fazla boş bindirilip-boş indirecek ama vergi kaçakçısının, sermaye sahiplerinin cebi para ile şişecek.

- Emeklilik yaşının yukarı çekilmemesi halinde sosyal güvenlik kurumlarının iflas edeceğini söyleyerek fırtına koparanlar, 43 yaşında SSK'dan emekli olduklarını, 2 yıl sonra elde edecekleri Kıyak Emekliliği'nde dört gözle beklediklerini unutuyorlar.

Emeklilik yaşının yükseltilmesi, emekliliğin yasaklanmasının yasaleştirilmesidir. İşçiyi emekçiyi çalışırken ölüme mahkum etmektir. Emeklilik yaşının yükseltilmesi ile çalışan insan sayısı sınırlandırılacak ve bir emek sömürü piyasası kurulacaktır.

- IMF'nin dayatması olan "sosyal güvenlik kurumlarının özelleştirilmesi tasarısı" 5400 günlük çalışma yaşamını 10800 güne çıkarmaktadır. İşçinin, emekçinin az ve dengesiz bir ücret politikası ile kanını emerek sağlıksız ve hasta bir sınıf haline gelmesine neden olan kapitalizm, şimdi onu tamamen insanlıktan çıkarıp sadece bir üretim aracı olarak görmek istemektedir. SSK önünde uzayan kuyruklar sermaye sınıfının ağzını sulandırıyor, insanın en temel ihtiyaçları, yaşam gerekleri olan beslenme, barınma, eğitim ve sağlık gibi sosyal hakları üzerinden pırım yapmaya, rant pazarları kurmaya çalışıyor.

- SSK'nın zarar ettiğinden, ülke kaynaklarını tükettiğinden bahsediyorlar ama özel sağlık hizmetlerinin SSK kaynaklarını nasıl sömürdüğünden, vakıfların yaptıkları vurgunlardan hiç bahsetmiyorlar. Kurumun batma noktasına gelmesine neden olarak çalışanların iş güvencelerinin olmasını gösteriyorlar.

Sosyal güvenlik kurumlarının özelleştirilmesi mafya örgütlenmelerine yeni kazanç kapılarının açılması demektir. Ödediğin prim ölçüsünde özel emeklilik - özel sağlık veren Hayat - Sağlık Sigorta şirketlerinin hızlı bir şekilde oluşması ve yeni bankerlerin türemesi demektir.

Bizler biliyoruz ki, sosyal güvenlik kurumlarının kötü gidişatının sorumluları, işçinin ve emekçinin sırtından kazandığı paranın vergisini dahi ödemeyen, az ücret ile kaçak işçi ve çocuk işçi çalıştıran sermaye sınıfı ve kapitalizmdir. Sosyal güvenlik fonlarındaki birikimleri, babalarının parasıymış gibi rantiyecilere, çetelere peşkeş çeken, batan özel bankalara kurtulması için kredi veren sermaye uşağı hükümdarlarıdır.

Bütün bu saldırılara karşı yapılması gereken tek şey işçilerin, emekçilerin, emekçilerin yarı ezilen sınıfların tek vücut halinde haklarına sahip çıkmasıdır.

Ya uşak olmayı kabul edeceğiz ya da onurlu sınıf mücadelemizi yükselterek bu girdaptan kurtulacağız.

Yalnız Sınıf Sendikası Teslim Alınmaz!

Mezarda Emekliliğe Hayır!

Ömer Lütfü DEMİRCAN

Emekli Sen Şişli / Beyoğlu 2 no'lu Şube Eğitim Sekreteri

KOSOVA "BARIŞI" EZİCİ KABA KUVVETLE İNSANLIK DIŞI DAYATILAN EMPERYALİST BİR İŞGALDIR

On haftayı aşan insafsız bombardıman sonrası, Amerikan hükümeti ve Pentagon tarafından yönetilen NATO bünyesindeki gangster çetesi Yugoslavya'ya askeri işgal hareketini dayatmada başarılı oldu.

Bu vicdansız bir hava savaşçı aracılığı ile küçük bir ülkeye, tüm halkının canını tehdit ederek dritelen, yağmacıların "barışdır".

Barış Anlaşması Değil Sadece Bir Ültimatom

Sırbistan Parlamentosu 3 Temmuzda yapılan bir oylamada 136'ya 74 oy çokluğuyla ultiमतomu kabul etti ve Yugoslav hükümeti de bunu onayladı. Ültimatom, Yugoslavya'nın kuvvetlerini Kosova'nın Sırp bölgesinden çekmesini ve NATO'nun hatırı sayılır bir katılımla oluşturduğu işgalci ordunun ülkeye girmesine izin vermesini gerektiriyordu.

Buna çanak tutarak iştirak eden Birleşmiş Milletler ilımlılığı ise , Operasyonun Amerika/NATO komuta ve kontrolüne kılıf oluşturmaktadır.

Bu bir barış anlaşması olamaz. Yugoslavya'nın egemenliğine karşı olan tehditlerin sona ereceğini gösterir hiçbir güvenceyi içermemektedir.

Tam aksine işgal, sadece emperyalistlerin özelliikle de dünyayı kendi elinde oynatma isteği ile yapıp tutuşan Amerika ve İngiltere egemen sınıflarının, Yugoslavya'dan arta kalan ne varsa bağımsızlığını yok etmek konusunda istahını kabartmaktadır.

Muhtemelen Yugoslav liderleri Ahtisari ve Chernomyrdin'in ellerine tutuşturduğu ultiमतomu Yugoslavya devletinin çekirdek bölümünün bağımsızlığını korumak ve 72 gün boyunca sivil halkın bombalanmasını bitirmesi için kabul ettiler.

Şu anda Rusya'yı yönetmekte olan karşı-devrimci komitenin üyesi olan Chernomyrdin'in rolü bariz bir şekilde haincedir. Sahneye Yugoslav dostu gibi girip tamamen Bill Clinton ve German Cancellor'un elçiliğini yapmıştır.

Bombardıman Sürüyor

Belgrad'dan gelen haberlere karşı Pentagon ve Beyaz Saray'ın tepkisi süratli ve acımasız oldu: Yugoslavya Kosova'dan askerlerini kendi bölgesine çekinceye kadar bombardıman durdurulmayacaktır. Geri çekilme esnasında bombalanmayacaklarına dair hiçbir garanti verilmemiştir. Tam anlamıyla aynı durumda Kuveyt'ten çekilen Iraklı askerlerin 45,000 kadarı Ölüm Otoyolu adı verilen hareketli havadan katledilmiştir.

Hava saldırısı sürüyor. Kaçınılmaz olarak savaş da Amerika/NATO emperyalistlerinin taleplerini bir kılıç gibi Yugoslavya üzerinde savurdıkları sürece devam edecektir.

Emperyalistler saldırılarını yalnızca Kosova'yı ele geçirmek için başlatmadılar, aynı zamanda savaş yüzünden yaşamları alt üst edilmiş etnik Arnavutlara yardım etmemek için

de tezgahladılar. On haftadır süren soykırım hareketi, Sovyetler Birliğinin çöküşü ile gevşeyen, fakat Avrupa'da emperyalist hareket çığna kapılmayan tek ülke olarak kalan, Yugoslavya'ya karşı uzun süredir devam eden dışlama savaşının bir parçasıdır.

Emperyalistlerin bu çabasının şiddetli ulusal bağımsızlık mücadelesinden ve bunu takip eden 1940'lardaki Sosyalist devrimden miras kalan ileri öğeleri yıkmak üzere artmaktadır.

Avrupa'nın Tekrar Bölünmesi

NATO ülkeleri birleşik bir imaj sunuyorlar fakat yakın zamana kadar ABD, İngiltere, Fransa, İtalya ve diğerlerinin egemen sınıfları aralarında ölümcül bir ucuz emek ve pazar kapma mücadelesi vermekteydiler. Bir zamanların milyonları kendi ülkelerindeki işçileri sömürerek ve dışadakilere zulmederek trilyonlar haline geldiler.

Bugün üzerine bahis yatırılan şey, bir zamanlar kar düşkünü kapitalistlere karşı bağımsızlığını ilan eden tüm bölgenin, zenginliğinin bugün tekrar yakalanma menziline girmesidir.

Bir yandan doğuda Hazar denizinin zengin petrol kaynakları için ulusları birbirine karşı kıskırtıp bir sonraki savaş için bu ülkeler silah satmaya bakarken zaten bir yandan da Kosova'nın zengin maden kaynakları için at yarışmaktadır.

Belgrad'daki konsolosluklarını kasti olarak bombalayarak Çin halkını tehdit etmekte-dir, bu eylem de savaş adı verilen tek yanlış katliamlar zincirindeki, NATO' nun savaş suçlarından sadece biridir.

Bölüp işgal etme oyunu, eski bir emperyalist taktiğidir ve sadece işçilerin enternasyonal bağımsızlığı ile yenilgiye uğratılabilir, ırkçı sömürgeciler geri püskürtülebilir.

Artan şeytanlıklar ve emperyalizmin saldırıları, dünyanın büyük bir bölümünü iki yıldan beri içine alan inatçı bir kapitalist yenilenme tarafından yönetilmektedir. Daha bu yüzyılın ilk yarısında büyük dünya emperyalistlerini savaşa sürüklemiştir ve artan rekabetin arkasında da bu vardır.

Güncel bir araştırma, bu kendini yenileme döngüsü yüzünden, 200 milyon insanın sefalet düştüğünü göstermektedir. Borsa vurguncuları haysiyetsizce fırsatları kucaklarken Yugoslavya halkına, özellikle de işçilere karşı yapılan bu saldırılar, kitlelerin yaşam standartlarına karşı yapılan ve tüm dünya genelinde uygulanan yağmalamanın bir parçasıdır.

Savaş aleyhtar hareket, düşmanın sınıf karakterini tanımlar. İşçilere ulaşmalıdır ve burada vurgulanmaktadır ki, Emperyalizme, ırkçılığa ve öğüten sömürüye karşı verilen savaşta kendi çıkarlarını savunabilmek için, işçilerin gerçeklere ihtiyaçları vardır.

Umay KARAAĞAÇ

DEMOKRATİK TÜRKİYE, İNSANCA YAŞAM!

Merhaba 2005 İSTANBUL!...

TMMOB yönetim kurulu'nca; Oda yönetim kurulları, oda birimleri ve işyeri temsilcilikleri ile yapılan görüşmeler sonucunda ve TMMOB İKK'larının önerileri doğrultusunda oluşturulan eylem programı kapsamında 3 Temmuz 1999 günü Ankara'da Tandoğan Meydanı'nda Bir miting gerçekleştirildi: Demokratik Türkiye, İnsanca Yaşam!

Eşitlik, bağımsızlık, anti-empyralizm, üretim ekonomisi, yolsuzluğa son vb. vurguların yer aldığı pankart ve dövizler taşıyan üyeler, nasıl bir Türkiye istediklerini dile getirdiler.

İstanbul'dan ise, iki otobüs dolusu üye, coşkulu bir yolculukla Ankara'ya vardık. Hep birlikte söylenen şarkılar, türküler ve marşlarla hem otobüstekiler arasındaki bağlar sıkılaştırılmış hem de ertesi günkü mitingin havasına girilmiş oluyordu. Sabah çeşitli odalarda hazırlanan kahvaltı, hep birlikte yapıldı. Burada diğer illerden gelen katılımcılarla da ilk kaynaşma sağlandı.

Yürüyüş için toplanma yeri olan Hipodrom alanına gittiğimizde Burdur ve Antalya'dan gelenlerle karşılaştık. Zamanın ilerlemesiyle Bursa, Zonguldak, Denizli ve Türkiye'nin diğer illerinden gelen TMMOB üyeleri kortejlerdeki yerlerini aldılar.

Mitinge 1500'e yakın TMMOB üyesi katıldı. Kesk Ankara Şubeler Platformu'nun desteği de son derece anlamlıydı. Elektrik M.O., Harita ve Kadastro M.O., İnşaat M.O., Jeoloji M.O., Kimya M.O., Maden M.O., Makina M.O. (İstanbul, Bursa ve Ankara şubeleri kendi pankartlarıyla), Meteoroloji M.O., Mimarlar O., Orman M.O., Peyzaj M.O., Şehir Plancıları O., Ziraat M.O., pankartlarıyla mitinge katıldılar. Diğer odalardan da katılımın olduğunu ancak pankartların getirilmediğini gözledik.

Miting için yapılan hazırlıklar mükemmeldi. Otobüs, ses düzeni, dövizler, pankartlar, görevliler, kürsü her şey dikkatlice planlanmış ve uygulanmıştı. Gene de tüm bunlar, yürüyüşün ve mitingin coşkulu geçmesini sağlayamadı. Katılımın düşüklüğü, katılanlarda da bir hayal kırıklığı yaratmıştı. Hipodrom'dan başlayan yürüyüş, Tandoğan meydanında sona erdi. Burada TMMOB genel başkanı bir konuşma yaptı. Konuşmasında hükümet programı ve uygulamalarının bundan önceki kılde de olduğu gibi hem mühendis-mimarların hem de ülkenin ve halkın çıkarlarıyla uyumadığını belirten Önen, bu uygulamalar sonucunda üyelerinin içinde bulunduğu sorunları dile getirdi ve taleplerini sıraladı.

Miting pek çok açıdan dikkat çekiciydi. Kamuda çalışan mühendis-mimarların taleplerini dile getirmeleri yolundaki isteklerine TMMOB'nin büyük bir hassasiyetle eğilmiş, bir dizi çalışma yapması ve bunu bir mitingle taçlandırması TMMOB yönetiminin üyelerle kurmaya çalıştığı ilişkiler için bir ipucu veriyor. Öte yandan TMMOB'yi eylemsizlikle suçlayanlara da bir yanıt oluyor. Bu yanıtın bir yanısı mitingin düzenlenmesi oluştururken, diğer yanısı da unutmamak gerekiyor. O da şu: Miting burada, kitle nerede? Bu tehlikeli soru, bundan sonraki eylemlerin önündeki en büyük engel olabilir önümüzdeki süreçte.

Mitinge katılanlar içinde, pankartları, solganları ve

talepleriyle güne damgasını vuran bir kamu emekçisi ağırlığı da görülmüyordu. O halde bu, zorlama bir miting miydi? Gerekli ön çalışmaları yeterince yapılmış mıydı? Bu soruya İstanbul'dan bir yanıt bulmaya çalıştığımızda kimi oda birimleri için evet demek şansımız var. İl koordinasyon kurulu tarafından organize edilen çalışmalara sınırlı da olsa kimi odalar katıldı. Ancak mitingin alıcısı olabilecek kitleyle kurulan temas zayıf kaldı. Kötü olansa, bunun yeni bir durum olmaması. Mitingin kapsamı ve söylemin çerçevesi, odaların aktif üyelerinin tümünü içerebilecek bir zenginliğe sahipken ve yaşamakta olduğumuz günlerde kendimizi ifade edecek fazlaca bir ortama sahip değiller İstanbul'dan katılımın 100 kişiyle sınırlı kalması düşündürücü olsa gerek.



Görünen o ki, odalar üyeleriyle bağlarını sağlam zeminlerde oluşturup sürekli hale getirmedikçe bu sorun yaşanmaya devam edecek. Örneğin' gene kamu çalışanları TMMOB üyeleri KESK ile eylemlere devam ediyor, buralarda TMMOB'yi görmekte zorlanıyoruz.

Önümüzdeki günlerde, hem kamu çalışanlarının ücret artışı, hem sosyal güvenlik yasa tasarısı, hem de uluslararası tahkim başlıkları ülkemizin bugünü ve geleceğini yakından ilgilendiren konular olarak eylemlerin nedeni olacak. Bunlar aynı zamanda, TMMOB'nin de üzerinde ısrarla durduğu başlıklar. Bakalım örgüt nasıl bir yol izleyecek ve üye bu yolu ne kadar benimseyecek.

Soydan KENEŞ

ELEKTRİK M.O.'dan Haberler

Demokrat Mühendisler grubu, Elektrik Mühendisliği Odası, İstanbul Şubesi, 21 Şubat seçimlerinde; özgür ve aydınlık bir ülke için; her üyenin somut katılımına açık bir örgüt için; resmi yalanlara karşı sivil gerçeklerin savunusu için; hukuk tanımazlıklara karşı ülkemizin geleceğini savunmak için; enerjide yağmaya dur demek için; teknoloji üretin bir ülke olmak için; nükleer karanlığa karşı, ulusal enerji politikalarında etkin bir odak olan, iletişim ve bilişimde kamusal yararı gözetilen stratejiler için; enerji ve çevre arasında yaşamdan yana bir köprü kurabilmek için; Elektrik-Elektronik ve Bilgisayar Mühendislerinin büyük birlikteliğinin biricik odak noktası EMO'da gündeme yön vermek ve geleceğe dönük bir atılım projesini örgütlemek için; emekten, özgürlükten, barış ve kardeşlikten yana bir EMO Yönetimi ile tekrar göreve seçilmiştir.

● 24 Nisan'da EMO Koordinasyon toplantısına katıldık.

● 1 Mayıs'ta TMMOB pankartının arkasında yer aldık.

● Nükleer Karşıtı etkinlikler çerçevesinde 24-25 Nisan'da topluca Sinop'a gittik.

● Toplu etkinlik olarak, Mart'ta 'Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi', Nisan'da 'Karanlıkta Komedi' adlı oyunları izledik. 13 Haziran'da Maşukiye Köyü'ne bir yürüyüş-gezi yaptık.

● 5 Mayıs'ta, AKTAŞ Kadıköy binası önünde, mühendislik haklarımızı gasp eden 'Aktaş Elektrik'i protesto eden bir basın toplantısı yaptık. Duyuruda ilk özelleştirme örneği olan AKTAŞ'ın, hukuk dışı tasarruflarla yarattığı için kuruluşunun dört kez Danıştay tarafından iptal edilmesine rağmen, hala faaliyetlerine devam ettiği hatırlatıldı.

● 17 Mayıs'ta, üyemiz Düzgün Dilaver Eren'in evinin pompalı tüfekte basılıp, evdekilerin kurşun yağmuruna tutulmalarını kinayan bir 'Basın Duyurusu' yapıldı.

● 27 Mayıs'ta, Prof.Dr. Turgut Tüfekçi tarafından 'Elektrik Tesislerinde Yerleşmiş Uygulamalar Hakkında Görüşler Semineri' verildi. 19 Haziran'da Alcatel Eğitim Uzmanı Yücel Aslanbaş "TTNet Tanıtımı" yaptı.

● EMO Nisan-Mayıs bültenini çıkardı.

● 9 Haziran'da Özelleştirme Karşıtı Platform EMO İstanbul Şubesi'nde bir Basın Açıklaması yaptı.

● 11 Haziran'da Dayanışma Yemeği düzenledik.

● 22-23 Haziran'da Elec. İstanbul '99 Fuarı'nda EMO İstanbul Şubesi ve Kaynak Elektrik Dergisi Etkinlikleri düzenlendi.

● 24 Haziran'da Prof.Dr. Turkel Minibas'ın programında, TMMOB ikinci başkanı Celal Beşiktepe ve Yönetim Kurulu Yazman üyemiz Hüseyin Yeşil "Özelleştirme, Uluslararası Tahkim ve Enerji Sorunları"nı tartıştılar.

EMO Genç'ten...

● 16 Mayıs'ta Tepe Manayır'a gezi düzenlendi

● 18 Mayıs'ta Elektronik Müh. Alp Çakar tarafından "Network" semineri, 21 Mayıs'ta Bilgisayar Müh. Mehmet Aksoy tarafından "Yazılım" semineri verildi.

EMO-Genç, öğrencilerin yaz stajlarını yapacağı işyeri-fabrika bağlantısı kurdu.

23 / 28 Haziran 1999 tarihleri arasında Çin Cumhuriyeti farklı bir etkinliğe ev sahipliği yaptı: Yaklaşık 6000 dolayında mimar Pekin sokaklarında tek bir amaç için dolanıyordu. Hepsi UIA için oradaydı ve aynı havayı soluyorlar, ellerinde kameraları durmaksızın yaşadıkları anı görüntülemeye hatta durdurmaya çalışıyorlardı...

UIA fransızca "Union International des Architectes"den geliyor. Sekreteryaşının Fransa'da yürütüldüğü UIA'ya, TMMOB Mimarlar Odası'nın da içinde yer aldığı bu birliğe, yaklaşık 100 ülkenin mimarlık örgütleri, temsilcileri "üye" bulunuyor. Demek istediğim şu ki bu milyonları bulan büyük bir aile ve bizler de onun bir parçasıyız.

Her üç yılda bir araya gelen bu büyük organizasyon Genel Kurul ve Kongre organizasyonunu birlikte yürütüyor. Konsey çalışmaları, komite çalışmalarıyla netleştirilmesi, Mimarlık mesleğinin uluslararası ölçekle yapılan çalışmaları, sergiler, Work-Shop'lar ve daha birçok aktivitelerle zengin bir program sergileniyor. Ve her genel kurulda bir sonraki (yani 3 yıl sonraki) Kongrenin ve Genel Kurul'un yapılacağı ülke, şehir belirleniyor. Tabii bu seçimlerin ne kadar çekimli ve ne taktik savaşları yapılarak alındığını söylemeye sanırım gerek yok. Bu sene 2005'e aday ülke ve şehirler İtalya-Floransa, Japonya-Magoya ve bir de İstanbul ile bizdik. Kongreye katılan kimi arkadaşlarımıza göre bunun olimpiyat seçmelerinden çok farklı bir yanı yok.

Bu sene Pekin'e 27 kişilik bir kafileyle gittik. Merkez Yönetim Kurulu'ndan, Uluslararası İlişkiler Komitesi'nden, kimi şubelerden katılan arkadaşların yanında, Kültür Bakanlığı'ndan, Bahçelievler ve Kadıköy Belediyeleri'nden ve kongre esasında desteklerini yanında hissettirmiş bir sponsorluğumuz olan Kale Grubu ile anlatılanlara göre fırtına gibi estik. Tabii yanımızda götürdüğümüz 1 tona yakın dokümanı, sergi malzemelerini, tanıtıcı video kasetlerini bu konuda THY'nin kısmi sponsorluğunu da unutmamak gerekir.

Neyse, sanırım yazıyı kısa tutmakta fayda var. Çünkü ekibimizin tüm bu özverili çalışmaları, Belediye Başkanları'ndan Kültür Bakanlığı'ndan ve Kongre'de sunulduğunda salonda büyük bir hayret uyandıran Cumhurbaşkanımız tarafından yazılan yazının da etkisi ile -2005 UIA TÜRKİYE'DE-

Bu tahmini 8 bin yerli yabancı mimarı biraraya toplayacak; "Geçmiş Değerlendirilmesi, 2000 yy Bakış, Yerel Kültürlerin Dayanışması" ana teması altında, bölge toplantıları, alt temalarda sunular, sergiler, konserler, work-shoplar ve nice etkinlikler...

Adlarını ancak kitaplarda okuma fırsatı bulduğumuz, kitaplarını almak için kimi zaman yememizden kistığımız, tarzlarını kendimize örnek aldığımız birçok mimar ile tanışma, onları dinleme fırsatımız olacak. Yeni iklimleri, yeni solukları, yeni rüzgarları beraberinde buraya, İstanbul'a taşıyacak daha birçok meslektaşımızla bir soluk olmanın ve kalplerimizin birlikte atmasının heyecanını birlikte yaşayacağız.

Sanırım nefeslerimizi tutmanın zamanı geldi, çünkü geri sayım 26 Haziran'da başladı. Umarım bu keyifli süreci hep birlikte paylaşır ve alımızın aklıyla çıkarız. Şimdi saatlerimizi ayarlayalım. Şu an gerçekten beni düşündüren şey 2005'de sanırım daha genç olamayacağımız. Ama emimin ki dinamizimden ve heyecanımızdan bir şey kaybetmeyeceğiz. Ama bu mesleğe atılan arkadaşlarımız, meslektaşlarımız için ne büyük bir deneyim ve ne büyük bir heyecan.

Ben soluğumu tuttum ve 2005'e merhaba diyorum.

Merhaba 2005 İSTANBUL!...

Şirin BAYRAM

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ'NDE NELER OLUYOR?

13 Mayıs 1999 tarihli Cumhuriyet gazetesinde "B.Ü. özelleştiriliyor" başlıklı bir haber yayınlandı. Bu haberde B.Ü.'nde Stratejik Plan Komisyonu (SPK) ad altında toplanan bir grup kişinin "B.Ü. İçin Bir Yeniden Yapılanma Önerisi" adında bir rapor hazırladığından bahsediliyor. Bu özelleştirme girişimi haberin tezkip edilmemesi ile birlikte tepkilere yol açtı. B.Ü.'nün özelleştirilmesine karşı B.Ü. Öğrenci İnsiyatifi, Eğitim-Sen 6 no'lu Üniversiteler Şubesi, Ar-Gör-Der, ÖES ve MMO İst.Şb. Özelleştirmeyi İzleme Komisyonu tarafından bir platform oluşturuldu. Platformun hedefi arasında B.Ü.'nin özelleştirilmesi girişimine karşı oluşan tepkiyi kültürselleştirmek ve sürekli kılmak yer almaktadır. Ortaya çıkan tepkilerin üzerine B.Ü. Rektörlüğü bir açıklama yaptı. Açıklamada raporun yalnızca bir öneri olduğunu, böyle bir girişimin olmadığını söyledi.

Bu raporda B.Ü. için vakıf modeli öneriliyor. Sermaye temsilcileri B. Ü. mezunları, B.Ü.'de şu anda akademik bir görevi olmayan öğretim üyeleri ile B. Ü. dostu olduğunu iddia eden iş adamlarından oluşturulan mütevelli heyeti üniversite yönetiminden tamamen sorumlu tutulacaktır. Yapılacak olan araştırmalar bu heyetin istekleri(ihtiyaçları) doğrultusunda şekillenecektir. Raporda yeralan bir diğer ifade 20 yıl içerisinde bir kısmı emekçinin istifa ya da emeklilik yoluyla üniversiteden ayrılması, 20 yılın sonunda tamamen sözleşmeli personel uygulamasına geçilmesidir. Bu durum iş güvencesinin ortadan kalkması, sendika hakkının B.Ü. emekçilerinin elinden alınması sonuçlarını doğuracaktır. Öğrencilerden 3500\$ harç parasının alınması öngörülmektedir. Paralı eğitimden kaynaklanan sorunların burs sistemi ile giderileceği iddia edilmektedir. Yalnızca sınavlarda en yüksek başarıyı sağlayan öğrencilerin eğitime devam edebilmesini sağlayan burs sistemi eğitim alanındaki eşitsizliklerin giderilmesini sağlamayacak bunları meşrulaştıracaktır.

Özel ilkökul, ortaokul, lise, vakıf üniversitesi derken şimdi sıra devlet üniversitelerinin özelleştirilmesine geldi. Amaçlanan özelleştirme gerçekleştiği takdirde, sıra ODTÜ, İTÜ ve diğer üniversitelere gelecek, üniversitel-

erde bilimsel eğitim kaygısı yerini ilerisi düşünülerek yapılmış karlı bir yatırım anlayışına bırakacaktır. Bilim toplum içindir. Bilimin bireysel faydacılık mantalitesi ile yapılır olması doğasına terstir. Eğitimin bir amacı da kamu yararını güderek toplumsal üretimi sağlamaktır. Bu düşünceden yola çıkarsak eğitimin parasız olması ve bu hakkını herkese eşit olarak tanınması gereklidir. Ancak bu şekilde eğitim bilimsel ve toplumsal özünü koruyabilir.



'Ülke çap>nda mücadele'

Değerli basın emekçileri, sevgili özelleştirme karşıtları,

Bugün, emekçi çocuklarının bu kapıdan girmesini engellemeye dönük projeler tartışılıyor.

Bu tartışma yeni başlamadı. Ama özel okullara rağmen, dersanelere rağmen, emekçi çocukları, zengin çocuklarından çok daha fazla çalışarak Boğaziçi Üniversitesi'ne, İTÜ'ye, ODTÜ'ye, İstanbul Üniversitesi'ne girebiliyordu. Şimdi, Boğaziçi Üniversitesi'ni özelleştirerek, bu kapıyı emekçi çocuklarına tümüyle kapatmak istiyorlar.

Okul yönetimi, Boğaziçi'nin özelleştirilmesinin gündemde olmadığını açıkladı. Ama Boğaziçi Üniversitesi bazı öğretim üyelerinin somut bir özelleştirme projesi hazırladığını biliyoruz.

Asıl önemlisi, bundan daha fazlasını biliyoruz: Bugün Türkiye'de en yüksek harçları Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri ödüyor. Yemekhane özelleştirmeleri Boğaziçi Üniversitesi'nde başlatıldı. Zengin çocukları için beş yıldızlı yurtlar Boğaziçi Üniversitesi'nde inşa ediliyor. Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye'nin en hızlı şirketleşen üniversitesi durumunda. Kısacası, Boğaziçi Üniversitesi zaten adım adım özelleştiriliyor!

Boğaziçi'nde başarılı olursanız sonrasın İTÜ'ye, ODTÜ'ye ve diğer üniversitelere geleceğini çok iyi biliyoruz. Bundan önce de, Boğaziçi Üniversitesi'ni bir ticarethaneye dönüştürmek için atılan tüm adımlar diğer üniversitelerde tekrarlandı.

Biz, ticarethaneler değil, bilimsel eğitim veren ve bilim üreten üniversiteler istiyoruz ve bu hedefimize ulaşana kadar mücadele edeceğiz.

Paralı eğitimin sakıncalarını burslarla gidereceğiz diyorlar.

Oysa burslar, eşitsizlikleri derinleştirmekten ve meşrulaştırmaktan başka hiçbir işe yaramıyor.

Birincisi, yalnızca sınavlarda en yüksek başarıyı sağlayan emekçi çocuklarının okumasını sağlayan burs sistemi, başlı başına bir eşitsizlik kaynağıdır. Burs sistemi, olağanüstü bir başarı sergileyerek üniversite sınavında yeterli puanı alan emekçi çocuklarını, üniversite sıralarında tehdit ediyor. Zengin çocukları okulu diledikleri kadar uzatırken, emekçi çocuklarının her dönem belirli bir ortalamayı tutturması gerekiyor.

İkincisi, eğitimin paralı olmasının bir sonucu da, her yıl onbinlerce emekçi çocuğunun gerici ve faşist tarikat, cemaat ve vakıfların kucağına itilmesidir. Bugün dinci gericiğin gençler arasında bu denli güç kazanımının ardında eğitimin paralı hale getirilmesi de var!

Üçüncüsü, neredeyse tüm burslar bir dizi koşula bağlanıyor ve bu arada mezuniyet sonrasında geri ödenmeleri isteniyor. Bu da, çok yüksek başarı gösteren emekçi çocuklarının köleleştirilmesi demektir!

Biz, Boğaziçi Üniversitesi mezunları, diğer üniversitelerin mezunları, sendikacılar, emekçiler, öğretim üyeleri, aydınlar, sanatçılar, öğrenciler ve öğrenci velileri olarak, yalnızca bugünkü özelleştirme girişimlerine değil, eğitimin paralı hale getirilmesine dönük bütün adımlara karşı çıkıyoruz.

Ve şunları söylüyoruz:

- Eğitimin eşit ve parasız olması, bir lütuf değil, toplumsal çıkarların gereğidir.

- Tüm insanların bilimsel bir eğitim görmesi, toplumsal ilerlemenin vazgeçilmez koşuludur.

- Bu ülke, emekçi çocuklarının düşünsel potansiyelini gözden çıkaracak kadar savurgan olamaz.

- Toplumsal ilerlemenin bir diğer vazgeçilmez koşulu da, bilimsel üretimin toplumsal çıkarlar doğrultusunda gerçekleştirilmesidir.

Kısacası, anaokullarından üniversitelere, tüm aşamalarında eşit ve parasız eğitim istiyoruz. Boğaziçi Üniversitesi'nin özelleştirilmesine de bu nedenle karşı çıkıyoruz.

Bunun için de yalnızca Boğaziçi Üniversitesi'nde değil, ülke çapında bir mücadele yürüteceğiz.

Çünkü üniversiteler bizizdir!

Çünkü üniversiteler emekçilerindir!

"Üniversiteler Emekçilerindir-Boğaziçi Üniversitesi Satılamaz!" Kampanyası Yürütme Komitesi

İSTANBUL DOĞASI VE KOÇ ÜNİVERSİTESİ

YOK yasasının ilgili maddesine uygun olarak kurulan bugün için sayıları 19'u bulan Vakıf Üniversiteleri bütçelerinin %45'ine varan boyutlarda devlet tarafından desteklenmekte ve kuruluş alanları için yer tahsis yapılmaktadır. Kısaca devlet desteği ile ayrıcalıklı yaşamları sürdüren Vakıf Üniversitelerinden her biri devletten kamu arazilerinin kendilerine tahsis edilmesinde bulunmuşlar ve bulunmaktadırlar.

Vakıf Üniversitelerinden en ilginç istek maalesef KOÇ Üniversitesi tarafından gerçekleştiriliyor ve İstanbul-Sarıyer-Fener Yolu üzerinde Mavromloz orman alanında yaklaşık 2 milyon metre karelik ağaçlandırmaya alanı üniversitenin kuruluş alanı olarak tahsis ediliyor. Tahsis işleminden sonra tepki gösteren Orman Mühendisleri Odası Marmara Şubesi ve diğer sivil toplum örgütlerine verilen yanıt çok ilginç, yanıtı katılan sivil toplum örgütü de (TEMA) bu görüşü savunuyor; "Devlet koruyamıyor böylece biz korumamızı sağlayacağız" bu arada da bir bölümüne üniversite binalarını oturtacağız.

Bu ilginç ve ilginç olduğu kadar garip ve Devleti, Orman Bakanlığı hiçe sayan yanıt karşısında tek yol yargı yolu tabii. Odamız yargı yolunu seçip, yargı kararı alıyor ve Tahsis iptal ediliyor. Ancak çözüm tükenmez ve hele çözüm arayışının adı KOÇ ise bürokratik yargı kararı karşısında, yeni yöntem üretiyorlar ve tahsis kararının iptaline karşılık "bedelli tahsis"e dönüştürülmesi için hızla çalışıyor. Bütün bu işlemler gerçekleşirken üniversite binalarının inşaatı devam ediyor. Orman alanı 35-40 yaşlarında emekle yetiştirilmiş ağaçlar kesilerek yerlerine binalar dikiliyor. Zira Ankara'dan gelen haberler olumludur. Devam

edin sizi oradan kimse çıkaramaz. Yargı kararı karşısında yeri teslim almaktan başka hiçbir şansı kalmayan Orman Bakanlığı KOÇ'un önce neyi nasıl isteyeceğini öğretilip sonra isteğine yanıt veriyor. Yapılan öneriler:

a- Alanın (ikimilyon metre kare) tümünden vazgeç,

b- Tahsis işlemin "Bedelli Tahsis"e dönüştür. Üzerinde anlaşılan koşullar doğrultusunda işlemler adım adım gerçekleştirilerek;

a- İkimilyon metre kare yerine 190.000 m2 yani ilk tahsisin onda biri, diğer bir değerlendirme ile sadece binaların bulunduğu yerler,

b- Tahsis için hiçbir yeni başvuru işlemi yapılmaksızın, yargıya konu olmuş eski (ilk) başvuruyu işleme koyarak "Bedelli Tahsis" işlemine dönüş, bunun karşılığında 367 milyar tahsis bedelinin Orman Bakanlığına yatırılması,

tamamlanıyor. Ancak "Bedelli Tahsis" işleminin sözleşmesinde küçük bir not var "Yargı Kararı kesinleşirse para aynen KOÇ Vakfına iade edilecek ve işlem iptal edilecektir".

İşte size İstanbul'un doğal bir laboratuvarının dayanılmaz sermaye karşısında amaç dışı kullanımı ve katledilmesinin kısa hikayesi. Aman dikkat, "Çocuklarımız Sanal Ormanlarda Oynamasın!"

Prof. Dr. Kadir ERDİN
TMMOB Orman Mühendisleri Odası
Marmara Şubesi Başkanı

18 NİSAN

YEREL ve GENEL SEÇİMLER
SÜRECİNDE İSTANBUL DENEYİ (*)

"İstanbul'un Yaşam Kaynaklarına ve Mimari Mirasa Saldırı Giderek Yoğunlaşıyor"
"Kent Suçları Simgesi Gökkafe ve Diğerleri Dokunulmazlıklarını Koruyor"

TARİHSEL, KÜLTÜREL
ve DOĞAL ÇEVRE

● SİT kararlarına duyarsızlık ve tepki

İstanbul Büyükşehir Belediyesi yönetiminin kentin tarihsel ve doğal kimliğini koruma konusundaki söylemlerinde "samimi olmadıkları", koruma kurullarınca alınan SİT kararlarına karşı "muhafız" tutumlarından da açıkça ortaya çıkmaktadır.

Örneğin:

- Bütün SİT kararlarında (Tarihi Yarımada, Beyoğlu, Beykoz, Sarıyer, Çamlıca, Adalar...) , Koruma Kurulu toplantılarına katılan Büyükşehir Belediyesi temsilcisinin "muhafız şehri" vardır.

- Bütün SİT kararlarından sonra Büyükşehir Belediyesi yönetimi, "karşı görüşte" olduklarını açıklayarak, korunması gereken bu bölgelerdeki kaçak ve yağma yapılaşmasına cesaret vermişlerdir.

- SİT kararları alan Koruma Kurulu üyelerinin görevlerinden uzaklaştırılması yönünde siyasi girişimlerde bulunduğu da kamuoyuna yansıyan paralel davranışlar arasındadır.

TAKSİM'E CAMİ PROJESİ

Taksim Camii projesi başından beri kentsel, çevresel, kültürel, mimari ve hukuksal hiç bir endişe taşımaksızın, kentin tarihini ve uygarlığı değerlerini çığnemeye göze alarak gündeme getirilmiş "siyasi bir rant projesidir."

Konu hiç bir zaman, bir kentsel projede olması gerektiği gibi "teknik-bilimsel düzeyde" tartışılmamış; bilinçli bir saptırma ile, camiye yandaş olanlar ve karşı olanlar biçiminde bir polemige dönüştürülerek, konunun sakıncaları göz ardı edilmek istenmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı bu olayda, yasal görevini yerine getirerek Beyoğlu Kentsel SİT Alanı Koruma Projesi'ni yapmak yerine, hiçbir plan ve hatta meclis kararına dayanmaksızın kendine verdiği hukuk dışı bir yetkiyle parsel bazında Taksim Camiinin yerini ilan etmekten çekinmeyerek, aynı zamanda hukuk dışı yerel yönetim anlayışını bir kez daha sergilemiştir.

GÖKDELENLER:

AYRICALIKLI İMAR HAKLARI

Daha dün, içiş, soluk soluğa "dünün ve bugünün birlikte yaşadığı" semtlerin ve sokakların adı olan İstanbul, bugün "kaçak kentleşmenin ve rant kulelerinin cennetidir." İstanbul'un kimliğine damgasını vuran artık bu ikisinin uyum içinde süren birlikteliğidir.

Bugün İstanbul'daki "hukuk dışı kentleşme" sadece kaçak yapılaşma ile sınırlı değildir. Parsel bazında ayrıcalıklı imar hakları ile yükselen "rant kuleleri" en somut örneklerdir bunun. 1980 sonrası gerçekleştirilen bir dizi yasal düzenlemeye (Turizmi Teşvik Yasası ve İmar Yasası'nın 9.maddesi değişikliği) dayanılarak, "turizm merkez ve alanlarında" ortaya çıkan bu gökdelenler trilyonlarca liralık haksız kazançları kaynağı olmakla kalmazlar; ayrıca trilyonlarca liralık ulaşım ve altyapı sorunları yaratarak, bu maliyeti de toplumun sırtına yüklediler.

İşte bunlardan güncel olanları şunlar:

- Şişli Ticaret ve Kültür merkezi,
- Metrocity,
- Park Otel ve Gökkafe

Park Otel: Şu anda Park Otel'in hukuk dışılığına kanıtlayan yargı kararına rağmen, bulunduğu alanın yapılaşma haklarını belirleyecek hiçbir plan bulunmamaktadır. Yani Park Otel, şu anki durumuyla hukuk dışı ve plansızdır. Durum bu iken, hukuk dışılığın ve kent suçunun simgesi olarak hala ayakta durmayı sürdürmektedir.

Gökkafe: GÖKKAFES DE, BÜTÜN YASAL, HUKUKİ VE İDARİ ENGELLERİ AŞARAK, KAMUOYU OLUŞTURAN BASIN VE YAYIN GRUPLARINI BLOKE EDEREK, 1999 YILI İÇİNDE UMDUĞU AÇILIŞA DAVET EDECEĞİ BÜYÜKŞEHİR ve ŞİŞLİ BELEDİYE BAŞKANLARINI, İSTANBUL MİLLETVEKİLLERİNİ, PARTİ BAŞKANLARINI, BAKANLARI, BAŞBAKANİ ve TABİİ CUMHURBAŞKANINI DÖRT GÖZLE BEKLEMEDİĞİ

- Sabancı'ya 3. Kule / Şişli
İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin giderayak Sabancı ikiz gökdelenlerine verdiği 3. Kule izni gökdelenleşme sürecinin "yükselme sendromu" na girdiğini belgeliyor.

- Betosan / Otel ve İşmerkezi - Esenyurt

- Polat Residans / Apart Otel - Şişli

- EGS / Ticaret merkezi - Yeşilköy

- Merkez Bankası Genel Müdürlük Binası

- TAT Towers / Şişli

- İş bankası Genel Müdürlük Binası / Beşiktaş

- TATKO / Tatlıcı Otel ve İş Merkezi - Şişli

SONUÇ: İstanbul'un gündemine gelip takılan bu "rant projeleri", önemli bir noktayı daha kamuoyunun gözleri önüne sermiştir. İstanbul'a kabus gibi çöken devasa gökdelenler, bundan önce, merkezi yönetimin parsel bazına dek inebilen "müdahaleci yetki darbeleriyle" gerçekleştirilmişti. Ancak, merkezi yönetime bu darbeleri gerçekleştirme olanağı veren 3194 sayılı İmar Yasası'nın 9.maddesindeki ilgili hüküm, Odamız'ın Türkiye Gazetesi-Yenibosna olayı nedeniyle açtığı idari dava nedeniyle iptal edilmiştir. Bu durumda, "İstanbul ve rant kuleleri" ilişkisi artık Büyükşehir Belediyesi'nin bu konudaki tavır ve tutumlarına kalmıştır. Duyarlı İstanbullular bu konudaki gelişmeleri de ilgiyle izlemektedir.

SEMT ve MAHALLELERDE
ÇÖZÜM BEKLEYEN ÇEVRE
SORUNLARI /

Kentsel Duyarlılıklarla Dayanışma
1980 sonrası gelişmelerin yağmayı yaygınlaştırdığı, tabana yaydığı, kent nüfusunun göçle gelen büyük kesiminin %70'ine vardığı ifade edilen kaçak yerleşmelerde yaşadığı, sosyal güvencenin olmadığı toplumda bu güvencenin kentsel ranttan pay kapmakta arandığı bilinen gerçeklerdir. Bu gerçekler ise, kent nüfusunun büyük çoğunluğunda, kentsel, tarihi, kültürel ve doğal değerlere sahip çıkacak bir kenti bilinci yerine, yaşanan yağma sürecini paylaşma hırsı yaratmaktadır.

Ancak, yaşanan bütün bu olumsuz

sürece karşın, duyarlı bir kesimin kentsel sorunlar karşısındaki mücadelesi yaklaşımının giderek arttığı da gözlenen olumlu bir gelişmedir. Kurulduğundan bu yana kent ve çevre ile ilgili sorunları çalışma programlarının hep en başına koymuş olan Odamız, bu gelişmeyi umutla izlemektedir.

Şubemiz, haklarına sahip çıkarak sorunların çözümünü doğrultusunda kararı bir mücadele veren kesimlerin artmasını, en az kentsel sorunların çözümü kadar önemli olduğunun bilinci içinde, kendisi ile ilgili kuran duyarlı kesimlerin bizzat sorun takipçisi olarak mücadeleye katılmalarını sağlamaya çaba göstermekte; bir tür danışmanlık hizmeti görenek çözüm yollarını göstermeye çalışmaktadır. Bunlardan bazı örnekleri belirtiyoruz.

1994-1996 dönemi: Beyoğlu-Serkidoryan tarihi yapı kompleksi, Gümüşsuyu-Hayrılı Apartmanı, Şişli İETT Garajı, Cadebostan Balıkadamlar Kulübü, Eminönü Aşirefendi Han yıkımı, İstanbul Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi bahçesinde tahribat, Fatih'de yeşil alan tahribi, Büyükdade Anadolu Kulübü'nde tadilat, Küçükyalı Bryas Sarayı tahribi, Etiler'de komşuluk hakkı, Fatih Bozdoğan Su kemeri'ne bitişik benzin istasyonu, Cihangir'de ahşap konak yıkımı, Teşvikiye-Mağaca Palas ta tahliye, Etiler-Çamlık Mevkii (Eski İpar Korusu)'nde beş yıldızlı otel.

1996-1999 dönemi: Kadıköy-Caferaga'da Kat Otoparkı + Çarşı, Üsküdar Fethipaşa Korusu'ndaki kaçak yapılaşma, Kuzguncuk Sit Alanında Trafo inşaatı, Polenezköy yolundaki kaçak yapılar, Çengelköy Çınaraltı Meydanı'nın işgali, Beyoğlu'nda bir inşaat ve Ceneviz Sarnıcı, Sarıyer-Bahçeköy'de kaçak inşaat, Gebze-Eskişehir'da hafriyat, Üsküdar-Paşalimanı'nda İETT'nin kaçak tesisleri, Üsküdar-Sultantepe'de tarihi köşk yıkımı, Kınalıada'da kaçak inşaat, Polenezköy Tabiat Parkı Planlama çalışmaları, Çengelköy'de sınır tecavüzü, Esenket Toplu Konut Alanı'nda benzin istasyonu, Sarıyer-Kilyos'ta Sit Alanı'nda kaçak cami, Kandilli Öngörünüm Bölgesi'nde kaçak tadilat, Büyükdade Yeditepe Üniversitesi'nde kaçak inşaat, Kadıköy-Hasanpaşa Gazhane Tesisleri kullanımı, Üsküdar III. Ahmet Çeşmesi çevre etki değerlerinin ezilmesi, Rami Kışlası'nın işgali.

KORUMADA YARGI YOLU
ve UYGULANMAYAN YARGI
KARARLARI / 1987-1999

Bilindiği gibi, kente, mimari mirasa, doğal çevreye zarar veren idari işlemlere karşı açılan hukuk davaları, 1987'den bu yana, Odamızın çalışmalarında önemli bir yer tutmaktadır.

Bu derlemedeki davaların bir çoğu, Türkiye'deki kentleşme ve imar sorunlarının, ağırlıklı olarak kamu yöneticilerinin yasal ve toplumsal yükümlülüklerini yerine getirmemelerinden kaynaklandığını kanıtlıyor.

Başka bir deyişle, hukukumuzun temel ilkeleri kentlerin ve toplumun "Habitat değerlerinin" korunmasından yana; bu ilkeleri yaşama geçirecek görevli kamu yöneticilerimiz ise böyle değiller...

Peki; hukuk ile uygulama arasındaki

koşutluğu nasıl sağlayacağız?.. Bütün çabamızı ve yaşıntımızı sürekli davalar açmaya yoğunlaştırmayacağımıza göre; yönetimlerin hukuk içinde davranmalarını bu ülkeye nasıl kazandıracağız?..

İşte bu sorular, aslında, 18 nisan seçimlerinin genel tartışma ortamına getirdiği temel değerlendirme başlıklarını oluşturuyor.

Bu nedenle; Mimarlar Odası'nın İstanbul'daki hukuk savaşımı birikimlerinin, yeni politika ve davranışların belirlenmesine önemli katkılar yapacağına inanıyoruz.

Bugüne değin açılan idari davaların genel listesini, kent ve çevre haklarının savunulmasında kazanılmış birikimler olarak sunulmaktadır.

Mimarî Mirasa Yönelik Uygulamaların Sorgulanması

- Tarlabası / Kentsel SİT yıkımı
- Taşkılla / Anıt eser kullanımı
- Mağaca Kışlası / Anıt eser kullanımı
- Kızkulesi / Özelleştirme
- Ziverbey Trak Köşkü / Aykırı restorasyon uygulaması

● Tefvik Paşa Köşkü / Aykırı restorasyon uygulaması

● Koruma İlke Kararları /

● Hayali Restitüsyon / Sarıyer-Tarabya

● Katlı Otopark / Eminönü-kumkapı Planlama Bütünlüğüne Karşı Uygulamaların Sorgulanması

● İstanbul Nazım Planı 1/50 000 Ölçekli -1995

● Avcılar İslah İmar Planları

● Ümraniye İslah İmar Planları

● Sukent Kooperatifi Planları

● Sarıyer maden Mahallesi Plan Tadilatı

● İstanbul Yolcu Limanı / Tophane-Salıpazarı

● Tekirdağ Limanı /

Koruma İmar Planı Uygulamalarının Sorgulanması

● Boğaziçi Gerigörünüm Planları

● Tarihi Yarımada (Suriçi) Planları

Doğal Çevre Değerlerine Karşı Uygulamaların Sorgulanması

● İSKİ Su Havzaları

Yönetmeliği Değişiklikleri / 1996, 1997

● Elmalı su Havzası / Ümraniye İslah İmar Planı

● Büyükçekmece Su Havzası / Çatalca Serbest Bölgesi

● Çavuşbaşı Beldesi / Belediye İlanı

● İstinye Koyu / Özelleştirme

● Pyramit / Fenerbahçe'de kıyı dolgusu

● Fenerland Projesi / F. Bahçe'de kıyı dolgusu

● Cami / Kartal kıyı dolgusu

● Nizam Plajı-Palmiye Blokları / Kartal kıyı dolgusu

● Yenibosna İhlas Evleri / Hazine arazi tahsis

● Koruluk alanları / Kadıköy

● Koç Üniversitesi / Yer seçimi

● Beykoz-Sarıyer Doğal Sit kararları /

Müdahil katılım

● Bakırköy Çırpıcı Çayırı

Turizm Merkezi Uygulamalarının Sorgulanması

(Gökdelemler)

● Park Otel /

● Gökkafe / Planlama, Ruhsat ve Yargı kararlarına aykırı yapılaşma

- Oda'dan tazminat istemi

- Sınır değişikliğinin iptali

- Plan tadilatı ve Ruhsat uzatmasının iptali

- Yeni Ruhsatın iptali

(*) Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'nin 1994-1999 yılları arasında yayınlanan "İstanbul Raporları", "Çalışma Raporları" "Arşiviniz İçin Dizileri", "Hukuk Savaşımı ve İstanbul", Dergi, Bülten ve Broşürlerden özette derlenmiştir. (Bir önceki sayıdan devam.)

TEKNİK ELEMANLAR ve SENDİKALAR SEMPOZYUMU

Birleşik Metal İş Sendikası bünyesinde yaklaşık bir senedir yoğun bir çalışma temposu ile teknik elemanların sendikalaşması yönünde faaliyet yürüten teknik elemanlar bürosu, çalışma programında hedeflediği sempozyumu 22-23 Mayıs 1999 tarihlerinde Kadıköy Kültür Merkezi'nde gerçekleştirdi. "Teknik Elemanlar ve Sendikalar" isimli sempozyum, teknik elemanların örgütsüzlüğü kırmak ve sendika bünyesinde emek ekseninde tüm ücretli çalışanları buluşturmak doğrultusunda önemli açılımlar sergiledi.

Mühendisler, işçiler, işyeri temsilcileri, öğrenciler, dergi-gazeteler, Birleşik Metal İş Sendikası merkez ve diğer şubelerinden oluşan bir bileşimle 200 civarında katılımcının yer aldığı sempozyum iki gün sürdü.

Sempozyumun açış konuşmasını Birleşik Metal-İş Sendikası Genel Başkanı Kamil Kırık yaptı. Kırık, birçok işyerinde mühendis ve teknik eleman sayısının işçi sayısını geçtiğini, hiçbir yasal dayanağı olmamasına karşın kapsam dışı bırakılmış, beyaz yakalıları olarak da nitelendirilen bu kesimin bu duruma rağmen örgütlenememesi olmasının önemli bir sorun olduğunu ve aynı zamanda bu sorunun sendikalara da önemli sorumluluklar yüklediğini vurguladı. Önümüzdeki günlerde işyerlerinde sadece işçilerin örgütlenmesinin yeterli olamayacağını, sendikaların ciddi bir yetki sorunu ile karşı karşıya kalacaklarını ifade eden Kırık, son on yılda Türkiye'de toplu sözleşmeden yararlanılan çalışan sayısının 1.5 milyondan 800 bine düştüğünü, ayrıca mühendislerin de çalışma koşullarının son derece kötüleşmekte olduğunu açıklayarak durumun ciddiyetini vurguladı.

Konuk konuşmacıların yer aldığı bölümde söz alan DİSK Genel Sekreteri Murat Tokmak, eskiden mühendislerle işçiler arasında bir statü uçurumu yaşadığını, ancak kapitalizmin yeni dünya düzeni açılımlarıyla mühendislerin de üretim organizasyonu içinde işçilere yakınlaştığını söyledi. Gerçekte bu nesnelliğin mühendis ve teknik elemanların örgütlenmesi yönünde bir olanağı da yarattığını vurgulayan Tokmak, sempozyumun bu yolda atılan önemli bir adım olduğunu kaydetti.

Aynı bölümde söz alan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İstanbul İl Koordinasyon Kurulu (İKK) Başkanı Hüseyin Ok, örgütlenme konusunda TMMOB'nin de benzer sıkıntıları yaşadığını, mühendis/mimarların mevcut

örgütsüzlüklerinin kırılmasının şart olduğunu vurgulayarak İKK'nun da bu girişimi desteklediğini kaydetti.

"Sendikal Örgütlenme Yeni Ufuklar ve Teknik Elemanlar" başlığında konuşan Birleşik Metal-İş Örgütlenme Daire Başkanı Mehmet Çabuk ise sendikaların yapışkan, çalışmalarından ve TEB'in faaliyetlerinden bahsederek, teknik elemanların örgütlenmesinin önemini ve BMS'nin bu konudaki kararlılığının altını çizdi.

Konuşmaların bitimiyle verilen öğle yemeğinden sonra "Çalışma Yaşamında Değişimler" başlığındaki ilk oturuma geçildi. Başkanlığını Doç. Dr. Tülin Öngen'in yaptığı oturumda "Teknik Elemanların Sınıfsal Konumu" ve "Emek Sürecinde Değişimler" başlığında iki ayrı sunum gerçekleştirildi. Üretim süreci içinde işbölümünün işçiler arasında bazı farklılaşmalar yarattığı, ancak bu farklılaşmaların sınıfsal bir ayrışma anlamına gelmediği ve dolayısıyla teknik elemanların da bu doğrultuda sınıfın bir parçası olduğu tespiti yapıldığı ilk sunumda, teknik elemanların sosyal statülerinin ve ideolojik konumlanışlarının sınıfsal aidiyetleri üzerine etkileri vurgulandı. Yeni teknoloji ve üretim organizasyonlarıyla sayıları sürekli artan teknik elemanların bu süreç içinde hem nicel hem de nitel olarak giderek daha büyük oranlarda işçileştiklerinin altı çizildi. Bu temelden hareketle gerçekleştirilen ikinci sunumda ise tarihsel gelişimyle emek süreçlerindeki değişimler, kapitalist üretim biçimi-kapitalizmin çelişkileri/krizleri ve teknoloji ilişkisi içerisinde sunuldu. Ayrıca sınıfın gündemindeki yakıcılığını koruyan esnek üretim sistemlerinin, üretim organizasyonundaki yansımaları ve bir bütün olarak emek açısından sonuçları çarpıcı örneklerle resmedildi.

Birinci gün, aynı başlıkta gerçekleştirilen diğer iki sunum ile sona erdi. Oturum başkanlığını Prof. Dr. İzzettin Önder'in yaptığı bu bölümde ilk olarak TMMOB bünyesinde gerçekleştirilen "Mimarlık Mühendislik Projesi" çalışmasının ilk sonuçları projenin yürütücüsü Ayfer Eğilmez tarafından açıklandı. Proje kapsamında yaklaşık 4000 mimar/mühendise uygulanan anketin sonuçlarında, bu kesimin %99'unun tamamen örgütsüz olduğunun tespiti verili durumu da resmetmesi açısından oldukça ilgi çekiciydi. Hemen ardından TEB tarafından oluşturulan "Teknik Elemanların Talepler Kataloğu" sunuldu. Teknik elemanların mevcut çalışma koşullarına da değinilen sunuşta, sendikal bağlamda talepler mad-

deler halinde gündeme getirildi.

Sempozyumun ikinci gününe iki ayrı oturum ve bir panel ile devam edildi. Başkanlığını Çetin Uygur'un yaptığı sabahki ilk oturumun birinci bölümünde Türkiye ve dünya teknik elemanların sendikal deneyimleri katılımcılara aktarıldı. Sempozyuma Almanya'dan katılan IG-Metall Mercedes-Benz fabrikası Beyaz Yakalılar Temsilcisi Jürgen Hesse, beyaz yakalıların Almanya'daki sendikalaşma sürecini aktardı. Birleşik Metal-İş'den Kemal Daysal Türkiye'deki geçmiş sendikal deneyimleri açıklarken, TMMOB'den katılan Dr. Sedat Özkol ise 80 öncesi dönemde teknik elemanların ve mühendislerin odalarda ve derneklerdeki örgütlenme sürecini aktardı. Aynı başlıkta Asilçelik'de yaşanan örgütlenme deneyimi, KESK'de yaşanan deneyimler ve TİS konusu da aktarıldı.

Teknik elemanların sendikal örgütlenmesinde gelecek perspektifinin çizilmeye çalışıldığı ikinci oturumda, bu konuda karşılaşılan engeller, var olan olanaklar ve süreçte sendikalara düşen görevler kapsamında bir sunum gerçekleştirildi. Mevcut yasaların bir örgütlenmenin önünde herhangi bir engel oluşturmadığının, ancak yasalara rağmen işverenlerin TİS'deki keyfi dayatmalarının altının çizildiği sunumda sendikaların kararlılıklarından taviz vermemelerinin gerekliliği vurgulandı.

Sempozyum, iki gün boyunca tartışılanların bir anlamda değerlendirilmesi ve zenginleştirici açılımlar getirilmesi yönünde ön açılımla panelden sonra sonuç bildirgesinin açıklanması ile sona erdi.

Sempozyum bahsedilen başlıklarda yapılan konuşmalar, sunumlar, panel ve tartışmalar ile teknik elemanların sendikal örgütlülüğünde bir gerçeği tüm çıplaklığıyla ortaya çıkardı; o da teknik elemanların bir bütün olarak işçilerle birlikte aynı sınıfın bir parçası olduğu ve bu gerçekten hareketle işçi sendikaları içinde ve bir an önce örgütlenmeleri gerekliliği idi. Bu temel üzerinden oldukça önemli ve ön açılımlar yapıldı. Sendikaların teknik elemanlar için bir çekim merkezi olmalarına yönelik hareket alanlarını genişletmeye çalışmaları ve bu yönde dinamizm kazanmaları, teknik elemanların sendikal mücadelede katılmasında ideolojik girdilerin de önemli bir faktör olduğu, yeni üretim organizasyonları ile parça parça edilmeye çalışılan sınıfın, buna karşı sendika içinde bütünlüklü mücadele etmesinin önemi bu tespitlerle

den bir kaçtı idi.

Sempozyum kapsamında ele alınan konular ve konuşmacıların ifadeleri günümüzde birkaç noktanın daha belirgin olarak gün yüzüne çıktığını gösteriyor. Bilhassa meslek odalarında bir dönem yoğun olarak tartışılan ve teknik elemanlar kurultayı benzeri girişimlere konu olan teknik elemanların sendikal örgütlülüğü sorununun doğru hattnı ne olduğu daha belirginleşmiş durumda: Teknik elemanlar, işçilerle birlikte aynı çatı altında sendikal örgütlenmeye gitmelidirler.

Fakat bu netleşmenin kendisi tek başına ne meslek odalarındaki ve sendikalarındaki bu konuya ilişkin bulanıklığın giderilmesinde yeterli oluyor ve ne de teknik elemanların sendikal mücadeleye katılmasını sağlıyor. Sempozyum ve genel olarak teknik elemanların sendikalaşmasına ilişkin tartışmalar gösteriyor ki, işçi sınıfının bölünmesi ve birbirine yabancılaştırılması yönünde gerçekleştirilen ideolojik tahribat hiç de azımsanmayacak büyüklükte gedikler açmış durumda. Öyle ki meslek odalarında halen mühendislerin ayrıcalıklı konumda bulunduklarını ifade eden görüşlerin belirli bir etkinliği söz konusu.

Aslında sempozyum, iki günlük konuşma ve tartışmaların bütününde doğru hattnı ortaya konulmasının ötesinde bu doğru hat doğrultusunda neler yapılması gerektiğine dair de bir çok alt başlık dillendirilmesine olanak sundu. Gerçekleştirilen sempozyum yapılan tüm sunum, konuşma ve tartışmaları ile birlikte teknik elemanların sendikal örgütlenmesi tartışmasında önemli bir adım oldu. Bu açıdan Birleşik Metal İş Sendikası tarafından kitaplaştırılacak olan sempozyumun ilgili herkes tarafından irdelenmesi ve eleştiriler getirilmesi gerekiyor.

Son olarak sempozyumda ısrarla öne çıkarılan doğru hattnı hayata bulması için tüm teknik elemanlara Teknik Elemanlar Bürosunun yaptığı çağrını sizlere iletiyoruz: "İş güvencemizin; iş güvenliğimizin; ücret artışlarımızın, fazla mesailerimizin, fazla mesai ücretlerimizin istediğimiz gibi düzenlenmesi; yemek ve servis haklarımızın olması; çocuklarımızın kreşlerden yararlanabilmesi; SSK ile ilgili problemlerimizin çözülebilmesi; çalışma saatlerimizin ve çalışma sürelerimizin belirlenmesi; kısaca daha iyi çalışma şartlarına sahip olabilmek için ve gerçek çıkarımızın yalnızca işçi sınıfı içinde ve onunla birlikte örgütlenmek olduğunun bilinciyle Sendikalara üye olalım, hakkımızı aramak için mücadele edelim."

ÖĞRENCİ KURULTAYINDAN AKILLARDA KALAN...

8 Mayıs'ta Türkiye'nin doğusundan batısından kalkıp gelenler, Ankara'da buluştular. Hepsii öğrenciydi. Daha iyiyi, daha güzeli arıyorlardı. Yarına dair düşleri, düşünceleri vardı. Düşlerini de paylaştılar, düşüncelerini de... Ankara yollarında şarkıları türkülerini nasıl hep bir ağızdan söyledilerse paylaşım şarkısını, özgürlük türküsünü de öyle söylediler.

Daha bir önceki güne kadar birbirlerinden haberleri yoktu. Düşünmeyen yığınların seri üretimini gerçekleştiren bir eğitim sisteminde inat eden, karşı duran, taraf olan dostlar tanıştılar. Oysa onlara sessiz kalmak öğretilmişti, boyun eğmek haksızlığa. Susmanın kutsandığı, tepkinin lanetlendiği bir diyarın çocuklarıydılar. Sanal aşkların satıldığı bir dünyada bilime, özgürlüğe, insanlığa tutuldular.

Onlara kimse düşüncenin değerinden bahsetmemişti, orada söylenen her bir sözcüğe, bildirilen her görüşe değer verdiler. "homo homini lupus" demişti herkes onlara, insan insanın kurdudur. İnadına kenetlediler ellerini, halaya durdular. Güvendiler birbirlerine.

Yakalardaki kokartlarda yazılan isimlerin sonuna Arkadaş eklediler. Yüzlerce arkadaş, mevcut eğitim sis-

temi hakkında, "mühendislik" kavramı hakkında, onların bir araya gelmelerine vasıta olan TMMOB hakkında konuşurlar. Değerlendirmelerde bulundular, eleştiri getirdiler. Var olanla, önelirine gelenle yetinmek onların işi değildi. Değişimin gücüne inanıyorlardı, öğrenciyken, mühendis adayırken, oda üyesi olacaktan bu alt kimlikler üzerinde sağlıklı bir değerlendirme yapılıyordu. Eğer durumdan memnun değilsen, önce mevcut olanı tartışmamız, sonra alternatif sunmamız gerekir dediler.

Tartışmaların fakülte kantinlerinden böylesi platformlara taşınması gerekliliği, bu kurultayla açıkça kendini ortaya vurdu. Gerçeklere varmanın yolu fikirlerin çatışmasından geçiyorsa eğer; farklılığı dinlemeksizin, yorumlamaksızın muğlak fikirlerle dolu bulanık zihinler berrak, aydınlık zihinlere dönüşmezdi.

Belli ki bu düşünceden dolayı, kurultay bittikten saatler sonra hala insanlar birbirlerini ikna etmeye çalışıyorlardı. "Hoşçakalın!"lara belli ki bu yüzden "yine de ben sizin gibi düşünüyorum"lar karşılıyordu.

Ayrılık vakti geldiğinde bir yandan telefon numaraları, teknolojinin son nimeti elektronik ileti adresleri verilirken, bir yandan hep birlikte bir şeyler yapma planları

konuşuluyordu. Diyarbakır'a bir gezi mi düzenlenseydi acaba, yok yok, en iyisi bir güne sığdırılmayanlar için bir haftalık bir kamp düzenlemektir...

Bu toplantı bir başlangıçtı onlar için, korkmadılar yeniden. Asıl korkulacak olan eskiye saplanmak olduğunu biliyorlardı. Hamliğin olgunluğa döneceğine inanmışlardı. Eksiklikler, hatalar yol gösterici oldu onlara, sonraki senelerde daha iyilere varmak için keşke'lerden işe başlamak lazımdı.

Geriye dostluk, geriye yalnız olmadığını bilmenin verdiği güç, geriye umut kaldı. Savaşsız, sömürsüz, insanca bir yaşam, bir dünya umudunu somutlaştıra istediği kaldı.

Bir de Diyarbakır'dan bir dostun okuduğu, Ahmet Tell'in şiiri:

"Büyük aşklar yolculuklarla başlar
Ve serüvenciler düşer yollara
Onlar ki duymanın son umudu
Soyları tükenmeyen birer şahindirler
Ne bir adresleri vardır onların
Ne de aşktan başka sığınakları...

Uluslararası Tahkimin Suç Dosyasından Birkaç Yaprak

Çok Taraflı Yatırım Anlaşmaları ve devamında onun uygulanabilirliğinin koşulu olan uluslararası tahkim uygulamaları daha şimdiden birçok yaşamış örnekleri ile dünyanın birçok yerindeki işçi ve emekçilerin kin ve öfkesini üzerine toplamış durumda. Bu örnekleri ve gelişen tepkilere rağmen ve hala ülkemizde ve başka birçok ülkede de sermayedarlar ve emperyalistler utanmadan küreselleşme ninnisini insanlara okuyorlar.

Biz de komisyon olarak bu ninniden insanların uyanmasına katkısı olur umuduyla birkaç örneği size sunmak istiyoruz.

İlkin OECD şimdi ise Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde Çok Taraflı Yatırım Anlaşmaları adında bir elbise emekçilere biçiliyor. Bu elbise emperyalizmin 21. Yüzyılda işçi sınıfı ve emekçi haklarına reva gördüğü rollerden birinin kostümü olacak. Bu elbisenin şu anki mankenliğini ise özellikle NAFTA bünyesinde yer alan ülkeler yapıyor. Bu ülkelerde yaşanan üç örneği size aktarıyoruz.

"Birinci örnek: Amerikan Sermayeli Etıl Corp ile Kanada Hükümeti arasındaki kavgayı, 1997 Nisan'ında, Kanada Parlamentosu, benzine katkı maddesi olarak kullanılan FMT adlı maddenin ithalatını ve nakliyatını yasaklar, bu karara gerekçe olarak 'ağır sağlık riskleri taşıması'nı gösterir. Kanada'da bu maddeyi üreten tek firma ABD'li Etıl Corp'dır. Etıl Corp. NAFTA tahkim kuruluna başvurarak Kanada Hükümeti'nden 251 milyar dolarlık tazminat talep eder. Gerekçesi ise; FMT yasağının -firmaya ait tesislerin değerini, gelecekteki cirosunu, düşürdüğünden- bir çeşit kamulaştırma olduğu şeklindedir. Ve bu potansiyel zarar, NAFTA kuralları gereğince, Kanada Hükümeti tarafından maddi olarak telafi edilmelidir.

"İkinci örnek: Bu da 1998'in Ocak ayında, yine ABD'li bir atık tüccarı Metal Corp. ile Meksika Hükümeti arasında ortaya çıkan bir anlaşmazlık. Bu sözünü ettiğim uluslararası atık tüccarı şirket, bir Meksika eyaleti olan St.Louis Potosi'de federal Hük. Mahkemeye verilmiş, sebebi de şu: Firma birçok imha tesisi, ya da 'zararlı atık bertaraf etme istasyonu' kurmak istiyor, ancak St.Louis Patos Üniversitesi bir jeolojik bilirkişi raporu yayımlıyor. Eyalet Hük. bu raporu esas alarak diyor ki 'Burada bunu yapmayın'. Raporda şu söyleniyor 'Bölgede yaşayan pek çok insanın içme suyunun, bu tesis nedeni ile kirlenme riski yükselecektir.' Üniversitenin bu raporuna riayet eden yerel hükümet tesise izin vermek istemiyor, ama tesis faaliyetini durdurmuyor. Daha doğrusu firma, tesisi kurmakla direniyor. Bunun üzerine eyalet valisi, firmanın bulunduğu alanı 'doğal koruma bölgesi' ilan ediyor, suyun zehirlenmesini önlemek için, işte bu karar, ABD'li şirketi tahkime gitmeye zorluyor. Ve şirket, 90 milyon dolar tazminat talep ediyor yerel hükümetten. Çünkü 'Bu bir kamulaştırma' diyor. 90 milyon dolar ilginç bir rakam, o bölgede oturan Meksikalı ailelerin tümünün yıllık gelirinden daha yüksek." (MAI Çok Taraflı Yatırım Anlaşması-MAI'nin Madencilik Boyutu-Prof. Dr. İsmail Duman-Birleşik Metal-İş yayınları-sf.57,58)

Verilen iki örnekten de görüldüğü gibi, çok taraflı yatırım anlaşması ve onun uygulanabilirliğinin aracı olarak uluslararası tahkim, emperyalizmin önümüzdeki dönemde sömürgeci politika ve uygulamalarında ne gibi değişimler olacağını iyi göstermektedir. Bunun bir örneği de son dönemde bir yasa taslağı önerisi ile gündeme gelen ve kabul edilen Sosyal Güvenlik Sisteminde yaşanmıştır.

Şili'de Pinochet diktatörlüğü döneminde 1981 yılında uygulamaya sokulan Sosyal Güvenlik Sistemi'nin özelleştirilmesi politikaları da bazı yarıları ile uluslararası tahkim uygulamalarının suç hanesine yazılmıştır. Bu yarıların başında da işçi ve emekçilerin yatırımcı sigorta primlerinin emperyalist işletmelerin kasasına girmesi ve onların tasarrufuna geçmesidir. Bu süreç Şili'de azımsanmayacak bir mağdurlar kitlesi yaratmıştır. İşçi ve emekçilerin Sosyal Güvencelerini yitirmeleri karşısında ise tahkim kurulu duvarı ile karşılaşmakta ve yabancı yatırımcı özel sigorta işletmelerinin tasarruflarına ilişkin hiçbir hak iddia edilememektedir.

Bu deneyim ve sonuçları, özellikle yaşadığımız dönem ve getirilen sosyal güvenlik yasağı göz önünde bulundurulduğunda daha yakıcı olduğu ortaya çıkıyor.

Özellikle Şili Sosyal Güvenlik Sistemi deneyiminin teşhirine ilişkin olarak MAI ve Küreselleşme Karşıtı Çalışma Grubu bir dizi faaliyet yürütüyor. Umarız bu faaliyetler önemli bir yazılı ürün şeklini alıp tüm işçi ve emekçilerin bilgisine sunulacaktır.

Tahkim Konusunda Kim Ne Diyor?

Hükümetin kamuoyundan gizleyerek, yangından mal kaçırıcısına hazırladığı Uluslararası Tahkim konusundaki Anayasa değişikliği tasarısı, Bakanlar Kurulu tarafından görüşülecek öncelikli yasa tasarıları arasına alındı.

Söz konusu tasarıyla yabancı sermayenin Yap - İşlet - Devret (YİD) ve Yap - İşlet (Yİ) modellerine dayalı yatırımlarına doğabilecek uyumsuzlukların çözümünü Danıştay'ın yetki alanından çıkartıp, 'Uluslararası Hakem' kurumlarına havale edilmesini hükme bağlamaya çalışacaklar.

'Uluslararası Tahkim' konusunda şu ana kadar üç taraf belirmeye başlamış durumda. Hükümet, yabancı sermaye ve Tahkim Karşıtları.

57. Hükümet bu konuda gerçekten tam bir mutabakat içinde ve şaşılacak kadar hızlı hareket ediyor.

Bir rapor hazırlayıp Devlet Bahçeli'ye sunan MHP Ar - Ge Merkezi 'Uluslararası sermayeye talip olup uluslararası tahkimi reddetmek mümkün değildir' diyerek, seçimler sonrası 'Değiştir' 'suçlamasını' yapanlara en güzel yanıtı verdi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur Ersümer, TBMM Genel Kurulu'nda bakanlığının bütçesi üzerinde eleştirileri yanıtlarken, Türkiye'nin kendi imkanları ve bütçesiyle öngörülen yatırımları gerçekleştirmesinin mümkün olmadığını belirterek, uluslararası finans kaynaklarının Türkiye'ye getirilmesi için bir an önce Uluslararası Tahkim in yürürlüğe girmesi gerektiğini söyledi.

Başbakan Bülent Ecevit, kendisinin başkanlığında 14 Haziran'da yapılan Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) toplantısında 'özelleştirmenin önündeki bütün Anayasal engelleri kaldıracaktır' dedikten sonra dünyada enerji yatırımları için 'tahkim yoluna' başvurulduğunu, 'aksi halde bunların YİD yoluyla yapılması olanaksız hale geleceğini' söyledi.

Hükümet içinden öne çıkan ve bence en anlamlı

ÇOK TARAFLI YATIRIM DÜZENLEMESİ GELİŞİM SÜRECİ

OECD bünyesinde 1995 yılında başlayan "Çok Taraflı Yatırım Anlaşması" (MAI) Mükazelerleri OECD içinden de gelen tepkilerle ilgi Dünya Ticaret Örgütü (WTO)'ne kaymıştır. 1996'dan beri DTÖ platformunda devam eden çalışmayla 2000 yılında başlayacak yeni mükazere turunda yatırımlara yönelik çok taraflı düzenlemelerin başlatılması hedeflenmektedir.

DTÖ bünyesindeki tartışmalarda taraflar şöyle sıralanabilir:

1 Özellikle başını Hindistan, Pakistan, Mısır ve ASEAN grubunun çektiği az gelişmiş ülkeler bu düzenlemenin sermaye ihraç eden ülkelere lehine olacağından karşı çıkmaktadır.

2 AB ülkeleri başta olmak üzere Japonya, İsviçre ve Kanada bu anlaşmanın DTÖ bünyesinde mükazere edilmesinden yana. Bu açıdan OECD

bünyesinde gizli olarak yürütülen görüşmelerin sivil çabalarla (!)sıdırılması pek manidardır.

3 ABD anlaşmanın DTÖ bünyesinde görüşülmesine karşı çıkıyor. Bunun yerine çok taraflı yatırım düzenlemelerine yardımcı bazı adımların mevcut DTÖ araçlarında yapılacak revizyonla yapılmasından yana.

4 Buraya kadar sayılan ülkeler gerek karşı çıkanlar olsun gerekse anlaşmanın biçimine ilişkin kendi önceliklerini ortaya koyanlar olsun nesnel konularıyla uyumlu tavırlar almışken üçüncü bir grup ülke ise tersini yapmıştır. Brezilya, Güney Kore, Türkiye gibi ülkeler uluslararası yatırımlar konusunda gelişkin kapitalist ülkelerle aynı standartları kabul yarışına girmiş gözüküyorlar.

ÇTYA nedir?

Dünya Ticaret Örgütü başkanı Ruggiero Ekim 1996'da şöyle diyor: "Bugün DTÖ kuralları on yıl önce tasavvur bile edilemeyecek ölçüde standartlar, hizmetler, fikri mülkiyet, ticarette bağlantılı yatırımlar ve bir dizi diğer ekonomik faaliyet alanını kapsamaktadır. Sığ bir entegrasyondan daha derin bir entegrasyona, daha dar bir katılımdan daha geniş bir katılıma yönlendi ve şuraya yeni bir kural, buraya yeni bir ülke eklemenin ötesine geçtik, sistemin

doğasını değiştirdik. Bütün parçaların toplamından fazla olan, içiçe geçmiş çıkarlar ve sorumluluklar ağında oluşan, bağımlılaşmış ve bölünmez bir ticaret

açıklamayı MHP Ar - Ge Merkezi yaptı. Zaten seçimler öncesi MHP'li milletvekili adaylarının beyaz çorap giymelerinin ve viski eşliğinde lahmacıun yemelerinin vb. önlenmesinde büyük çalışmaları olan bu kuruluştan, Uluslararası Tahkim konusunda beyin fırtınaları beklememek hata olurdu. Bir rapor hazırlayıp Devlet Bahçeli'ye sunan MHP Ar - Ge Merkezi 'Uluslararası sermayeye talip olup uluslararası tahkimi reddetmek mümkün değildir' diyerek, seçimler sonrası 'Değiştir' 'suçlamasını' yapanlara en güzel yanıtı verdi.

Tahkim konusundaki son gelişmelerden biri de IMF Sonuç Bildirgesi'nin yayınlanmasından sonra yaşandı. IMF teftişi ardından yayınlanan bildirgede, 'Uluslararası tahkim, özellikle enerji ve telekomünikasyon sektörlerinde özelleştirmeyi hızlandıracaktır' denilerek, uluslararası tahkimin sadece enerji yatırımlarıyla sınırlandırılmaması gerektiği, telekomünikasyon alanında tahkim kapsamına alınması gerektiği belirtildi. IMF yetkilerinin karşısında el pençe divan duran Enerji Bakanlığı yetkilileri bu 'tavsiyeleri' dikkate alarak hemen harekete geçti ve TBMM'ye sevk edilen yasa tasarısı telekomünikasyon sektörünü de kapsayacak şekilde genişletildi.

Tahkimciler cephesinde bunlar olurken, tahkim karşıtları da boş durmuyor. Sol partilerden, TMMOB'dan ve sendikalardan yapılan açıklamalarla özelleştirmelerin önünü açacak ve ülkemizi yağma ve talan alanı haline getirecek olan bu girişime karşı çıkılıyor.

Açıklamalarında, 'Verimliliğin artırılması için...', 'Yatırımların yapılması için...', 'Sistemin serbestleştirilmesi için...' yalanlarıyla ve 'Tahkim olmazsa karanlık kalırız' korkutmacasıyla, uluslararası tahkimin kamuoyuna benimsetilmeye çalışıldığını belirten tahkim karşıtları, tahkime karşı meşru mücadele yollarını kullanacaklarını kaydettiler.

En son 'Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi' (KİGEM) Başkanı Mümtaz Soysal ve Yekta Güngör Özden önderliğindeki bir grup tarafından yapılan açıklama ile tahkimle birlikte Türkiye'nin 'Uluslararası Mahkûm' haline getirileceği ifade edildi.

Cem Kubilay IŞIK

mimarisi yarattık. Artık ayrıık ulusal ekonomiler arasındaki etkileşimin kurallarını koymuyoruz, tek bir küresel ekonominin anayasasını yapıyoruz."

ÇTYA neler getiriyor?

1 Ulusal devletlerle uluslararası sermaye eşitleniyor. Devlette sermaye arasında şimdiye kadar geçerli olan hiyerarşik ilişki yerini yatay ilişkiye bırakıyor.

2 Devletin ekonomideki etkinliği önemli ölçüde azalacak, yerli sanayiye korumak veya gelir dağılımını düzenlemek amacıyla üretim yapılamayacak ve sübvansiyon verilemeyecek.

3 Yabancı yatırımlar karşısında haksız rekabete neden olacak adımlar atılamayacak. Mesela yerli malı haftalarla düzenlenemeyecek.

4 Yatırımcıların ve personelin yatırım yapılan ülkeye serbest girmesi ve çalışması izni alması öngörülüyor. Yöneticilerin o ülke vatandaşı olma şartı aranmayacak.

5 Özelleştirmede altın hisse ve çalışanlara satış yasaklanıyor.

6 Yabancı yatırımcı ev sahibi ülkenin mal ve hizmetlerini satın almak, ürettiği mal ve hizmetlerin bir bölümünü ihraç etmek ya da merkezini yatırım yaptığı ülkede tutmak zorunda olmayacak.

7 İç savaş, toplumsal kargaşa, genel grev ve boykot gibi durumlarda devletler yabancı yatırımcıya tazminat ödemek durumunda kalacaklar.

8 İhracat ve ithalat kotaları, çevre koruma önlemleri gibi ayrımcı uygulamalardan zarar gören şirketler Uluslararası Tahkim Kurulu'na gidip tazminat talep edebilecek. Bu durumda Türkiye Eurogold'a yüklü bir tazminat ödemeye hazır olmalı.



Sosyal Güvenliğin Şili Usulü Tasfiyesi

Bu günlerde ülkemizde, "sosyal güvenlik reformu" adı altında sosyal güvenliğin tasfiyesi dayatılmaktadır. Sermaye ve devletin temsilcilerinin açıklamalarından bu planın son aşamasında Şili modeli bir özelleştirilmenin de planlandığı anlaşılmaktadır. Bu yüzden "Şili mucizesi" olarak sunulan sosyal güvenliğin özelleştirilmesine bir göz atmakta yarar var.

Gerçekle emekçilerin güvencesizleşmesi, daha fazla sömürüsü ve beyinlerinden sisteme bağlanması anlamına gelen Şili modeli özelleştirme, 1981'de faşist Pinochet rejiminde uygulanmaya başladıktan sonra IMF, Dünya Bankası gibi kurumlarca Latin Amerika ülkelerinin yarısına daha uygulanıldı. Peru, Arjantin, Kolombiya, Uruguay, Bolivya, Meksika, El Salvador'da 1993 ile 1997 arasında, aralarında bazı değişiklikler olsa da Şili modeline benzer özelleştirmeler gerçekleştirildi. Halen Brezilya başta olmak üzere diğer Latin Amerika ülkelerine de uygulatılmak isteniyor.

Özelleştirilmenin Öğretmenleri

Dünya'da sosyal güvenliğin özelleştirilmesinde özellikle bir propaganda ve strateji merkezi öne çıkmaktadır. IMF, Dünya Bankası gibi emperyalist kurumlara da malzemeyi bu merkez sağlamaktadır. Cato Enstitüsü isimli bu kuruluşun, yönetimi ve para kaynakları incelendiğinde ne tür bir örgüt olduğu iyi anlaşılabilir. Örgütün "sosyal güvenliğin özelleştirilmesi" projesi eş-başkanı Jose Pinera, bütün dünyayı dolaşarak sosyal güvenliğin özelleştirilmesi yolunda sermaye ve devlet yöneticilerine akıl dağıtmaktadır. 1997 yılının 4-7 Mayıs tarihleri arasında, Türkiye'nin büyük borsa şirketlerinden olma ve Bakan Ulubağ'ın intihar girişiminde adı öne çıkan Global'in daveti ile ülkemize de gelmiş ve konferanslar vermiştir. Jose Pinera; asıl ününü 1978-1980 yılları arasında faşist Pinochet'nin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak hizmet verdiğinde sağlamıştır. Sonraki yıllarda bütün dünyada sermayenin "Şili mucizesi" diye selamladığı özelleştirme sisteminin kurucusu olma "şerefi" Jose Pinera'ya aittir. Daha sonra Arjantin, Peru, Kolombiya, Bolivya El Salvador'da sosyal güvenliğin özelleştirilmesi için hükümetlere danışmanlık yapmıştır. (Cristopher Cox, The House Policy Committee) Sonraki yıllarda ağababalarının yanına ABD'ye geçerek Şili'de kazandığı deneyimleri, çok yüksek bir ücret karşılığı dünyanın diğer ülkelere taşıyarak emekçilerinin başına küresel bir bela olmuştur.

Diğer eş-başkan William Shipman ise ABD'nin dördüncü büyük finans grubu olan State Street Bank'ın bölüm müdürüdür. Eğer ABD'de sosyal güvenlik özelleştirse 275 milyar dolarlık emeklilik kesintilerinden bankasına büyük paylar akacağından bahsetmektedir.

Cato'nun topladığı yıllık 8 milyon dolara fonları tanidik şirketler sağlamaktadır. Amerikan Express, Citibank gibi finans kuruluşları, Shell, Exxon, gibi petrol devleri, IBM, Digital gibi bilgisayar şirketleri ve Merck, Pfizer gibi ilaç tükelleri hep Cato'nun para kaynaklarıdır. (Norman Solomon, Institute of Public Accuracy)

Sosyal Güvenlik Kurumundan Finans Şirketlerine

Ulusötesi sermaye tarafından beslenen Cato'nun bunca paralar harcayarak propagandasını yaptığı Şili modeli belki şimdi daha anlaşılır olabilir. Şili'de -alay edersene- 1 Mayıs 1981 tarihinde uygulanmaya başlanan bu modelde çalışanların ücretlerinin %10'u emeklilik primi olarak kesilmektedir. İsteyenler, %20'ye kadar bu oranı arttırabilmektedir. İşveren den hiçbir kesinti olmamakta, devlettten de herhangi bir katkı verilmemektedir. Bu sistemin kritik noktası, ülkemizde de amaçlandığı gibi, emeklilik ile sağlık sigortası sistemi bir-birinden ayrılmamasıdır. Özel sağlık sigortası için de ayrıca % 7 veya daha fazla prim ödenmektedir. Bunlardan başka %3.7'ye varan oranda sakatlık ve yaşam sigorta primleri kesilmektedir. Emeklilik kesintileri, emeklilik fon yöneticisi (EFY) denen özel finans şirketlerinden birine yatırılmaktadır. Çalışanlar, EFY'leri "seçebilmekte" ve değiştirebilmektedirler. EFY'ler topladıkları paraları hisse senedi, devlet tahvili gibi kağıtlara yatırırlar ve karşılığında komisyon almaktadırlar. (Jose Pinera, 1996, Çalışanların Güçlendirilmesi) Kadınlarda 60, erkeklerde 65 yaşına gelen ve yeterli parası biriken kişilerin emekli olacağı söylenmektedir. Şili'de 5.6 milyon kişi özel sistemdedir. Ancak bunların sadece yarısı düzenli prim ödeyebilmektedir. 65 yaşın üstündeki nüfus ise 1 milyon kadardır. (NCPA Policy Report, Ocak-1999) 1997 yılı itibarıyla özel sistemden emekli olabilenler sadece 22.000 kişidir. Bunların da maaşlarının %33'ü fon yönetim şirketlerine gitmektedir. Emekliliğin hak edilmesi için gereken ağır şartlar yüzünden çalışanların en az %35'i sosyal güvenlik sisteminin kapsamı dışındadırlar. Kapsam içinde olanların da durumu içi açıcı değildir. Şirketlerin yaptığı 20 yıllık bir plana göre erkeklerin %34'ü, kadınların %45'i asgari ücretin %85'i oranında bir asgari emeklilik maaşı alacaklardır. Asgari emeklilik maaşında devlet garantisinin geçerli olması için 60-65 yaş sınırı geçerlidir. 1981 yılında 100 birim olan asgari ücretin "Şili mucizesi" sayesinde 1989'da 54.5 birime düştüğünü de hatırlatmak

gerekıyor. Asgari emeklilik maaşı miktarı günde sadece 1.25 dolardır. Diktatörlüğü ayakta tutan polis ve askerler ise özel emeklilik sisteminin dışında tutularak kamusal sosyal güvenlik sisteminden emekli olmaya devam ediyorlar.

Özel emeklilik sisteminin ortaya çıktığı 1980'lere kadar Pinochet'nin faşist diktatörlüğü zaten yavaş yavaş sosyal güvenliğin tasfiyesine girişmişti. 1974'ten itibaren patronlardan kesilen sosyal güvenlik payları kademeli olarak azaltıldı ve emeklilik maaşları %26 düşürüldü. 1982'de çalışmaya yeni başlayanlar zorunlu olarak, eski sistemdeki emekçiler ise bazı teşvik ve şantajlarla özel sisteme geçirildi. Özel sisteme geçenlerin emeklilik kesintilerinin %21'i devlet tarafından sübvans edildi. Eski sistemden özele geçenlere birikmiş primleri için devlet tahvili verildi. Eski sistemle emekli olanların maaşları devlet tarafından karşılandı. Geçiş dönemi için gereken bu parasal kaynakların önemli kısmı KİT'lerin ve kamu varlıklarının satılmasıyla karşılandı. Maliyetlerin %40'ı ise devlet tahvili çıkartılarak gelecek nesillere borç olarak aktarıldı. Yani sosyal güvenliğin özelleştirilmesi, kamuya muazzam bir yük getirmiş ve yeni özelleştirmeler ve borçlanmalarla bu yük karşılanmaya çalışılmıştır. (Vicente Navarro, 03-03-1997, In This Times)

Bir Komisyoncu Cenneti

1982 ile 1995 yılları arasında emeklilik yatırımlarının yıllık ortalama getirisi %12.7 olarak bildirilmiştir. Ancak Dünya Bankası uzmanı Hemant Shah komisyonlar ödedikten sonra kalan miktarın, aslında ortalama %7.4 olduğunu açıkladı.

1991-1995 yılları arasında komisyon dahil ortalama getiri % 12.9 komisyonlar düşüldükten sonra ise % 2.1' dir. 1984 yılında brüt ücretlerin %8.4'ü komisyonlara gitmiştir. Bu oran, bir miktar düşmesine rağmen halen emeklilik kesintilerinin % 16.7 ile % 20'si arasında bir oran komisyonlara gitmektedir. Şili'de eski sistemde tüm yönetim harcamaları kesintilerin yalnızca % 5'i kadardı. Özel emeklilik fon şirketleri birbirlerinden üye kapmak için yüksek maliyetli kampanyalar yürüt-mektedirler. Şili'de her yıl üyelerin tahminen % 25'i bağlı oldukları şirketleri değiştirmektedirler.

1980'lerdeki borç batağındaki Latin Amerika devletleri, iki haneli reel faizlerle bonolar çıkarmışlar ve bunlar emeklilik fonlarında kullanılmıştır. Benzer şekilde özelleştirilen kuruluşların da bir kısım hissesi emeklilik fonlarında kullanılmıştır. Böylece bu gelirlerin önemli bir kısmı da emeklilik fonlarından komisyon alan finans şirketlerinin kasalarına girmiştir. EFY şirketleri arasında birçok ABD şirketi bulunmaktadır. Yabancı üç finans grubu tüm emeklilik fonlarının %65'ini kontrol etmektedirler. Şili'de emeklilik fonu olarak 30 milyar dolar para biriktirilmiş. Bu fonlar, yerli, yabancı sermayeye kaynak olarak kullanılmaktadır. Son yıllarda fonların getirisi giderek düşmektedir. 1995'de dolar bazında ortalama %2.5 zarar edilmiştir. 1996'da % 3.5 olarak gerçekleşen brüt getirinin aslında %6.8 zarar olduğunu bir uzman hesaplamıştır. Aynı yıl fonların %80'ini kontrol eden 5 şirketin kar marjı %22 olarak gerçekleşmiştir. (The Century Foundation, özet sayı #4)

Saldırı Çok Yönlü

Gözden kaçırılmak istenen bir nokta, kamusal sosyal güvenlik sisteminde sağlık ve emeklilik, hatta ucuz kredi ev fonları bir aradaydı. Özel emeklilik sisteminde, emekçiler sağlık açısından bir anlamda başımızın çaresine bakın denmekte-dir.

Bu sistemin saldırı unsuru taşıyan diğer bir yönü, emekçilere en kapsamlı saldırılardan olan esnekliğe zemin hazırlamasıdır. Bunu bu konuda en etkili kişi, Jose Pinera da ifade etmektedir: "İşgücünün, ülke içinde veya dışında, hareketliliğini kısıtlamayan emeklilik tasarruf hesabı sistemi, işgücü piyasasında esneklik yaratılmasına yardımcı olmaktadır"

Sistemin ideolojik etkisi de çok önemlidir. Emeklilik fonlarına hangi şirketin daha fazla "kazanç" verdiğini öğrenmeye çalışan emekçiler, sistemin bir parçası haline getirilmekte, aleyhlerine olacak uygulamalara onay verebilmektedirler... Bizde de borsa yorumcularının uluslararası tahkimin kabul edilmesini şart koşmaları hatırlanabilir. "Gerçekten de yeni sistem, Şili'li çalışanların "ülke ekonomisine ortak olmalarına" imkan tanımaktadır. Şili'li işçi, menkul kıymetler piyasasındaki veya faiz oranlarındaki hareketlere karşı ilgisiz değildir." "Önemli olan, kendilerine bir seçenek verildiğinde, çalışanların - sosyal güvenlik gibi "kutsal" bir konuda bile - kendi maddi çıkarları(!) doğrultusunda hareket edebilmesi ve dolayısı ile serbest piyasa taraftarı olmasıdır" (Jose Pinera, 1996, Çalışanların Güçlendirilmesi)

Sistem, hem topladığı paralarla sermayeye yeni olanaklar sağlamakta hem de çalışanları kendine tarafar kılabilmektedir. İşte "Şili mucizesinin" sırrı budur! Ancak Şili'li emekçiler de artık diktatörlük koşullarında kendilerine kabul ettirilen bu uygulamaya karşı seslerini yükseltmeye başlamışlardır.

Armağan ÖZTUĞSAVUL

Bir Özelleştirme Örneği:

AKTAS A.Ş.

24.08.1989 tarihinde Bakanlar Kurulu kararı ile (89/14393) İstanbul'un Aradolu yakasında elektrik üretimi dağıtımı ve ticareti ile AKTAS A.Ş. görevlendirilmiştir. Süre 30 yıl. Buna istinaden önce Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile AKTAS A.Ş. arasında 24.11.1989 tarihinde "GÖREV VERME SÖZLEŞMESİ" imzalanmıştır; ardından da 30.03.1990 tarihinde TEK ile AKTAS A.Ş. arasında "İşletme hakkı devir sözleşmesi" ve 01.07.1990 tarihinde de "ELEKTRİK SATIŞ ANLAŞMASI (ESA)" imzalanmıştır.

Bu anlaşma imzalandıktan sonra VAHAP EYCAN isimli çalışan işçi arkadaşımız devir kararının özlük haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle Danıştay'a dava açmıştır. Acilen dava Danıştay 10. Dairesinin 1991/1 E. Sayılı dosyasında görülmeye başlanmış ve 1997 1752 K. Sayılı karar ile 29.04.1993 günü TEK ile AKTAS A.Ş. arasında imzalanmış bulunan "İşletme Hakkı Devir Anlaşması (IHDS)" iptal edilmiştir. (bu bilgiyi ile)

Bu karar TEK ve AKTAS tarafından temiz edilmiş Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu temiz istemine 10. Daire kararını doğru bulunarak onamıştır. 21.01.1994 (DİDDGK 1994/10.K)

Davalı TEK bu karar üzerine düzeltme talebinde bulunmuş. Bu istemde 1994/594 E ve 1996/70 sayılı karar ile oy birliği ile REDDEDİLMİŞTİR.

Böylece 1990 yılında başlayan dava süreci 1996 yılında sonuçlanmış ve "İŞLETME HAKKI DEVİR SÖZLEŞMESİ" kesin olarak İPTAL EDİLMİŞTİR.

Bu durum hukuki olarak AKTAS'IN UYGULAN-MASININ DURDURULMASI VE TEK (TEDAŞ) tarafından devir (geri) alınması gerekir. (29.04.1993 tarihli karar kesinleşmesinden itibaren bu hak doğuyor.)

Ancak yağmacılar kararı.

Bir yandan yargıcı oyalamaya devam ederken kaybedeceklerini bilecek Bakanlar Kurulu oturup 28.12.1994 gün 94/6544 sayılı kararı alarak bu kez TEDAŞ'a bağlı dağıtım tesislerinin bir k smının işletme haklarını yine aynı şirkete AKTAS A.Ş.'ye sunuyor. (Peşke çekiyor)

Böylece TÜRK MİLLETİ ADINA KARAR VEREN MAHKEMENİN KARARI HİÇE SAYILARAK HÜLLE İLE YAĞMA DEVAM EDİLİYOR. SONRA neler oluyor!

1996 yılı Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurul Kararı ile hukuki boşluğa düşen AKTAS yine talana devam ediyor. (Niye talan olduğunu 08.08.1997 tarihli Başbakanlık Teftiş Kurulu raporu, Yüksek Denetleme Kurulu raporu (özel inceleme raporu), TEK Genel Müdürlüğü Raporu, Yüksek Denetleme raporu vb. belgeler yoruma gerek bırakmaksızın açıklıyor.)

Bir yandan ca minareye kılıf hazırlanıyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile AKTAS A.Ş. arasında "İSTANBUL İLİ ANADOLU YAKASINDA ELEKTRİK DAĞITIMI VE TİCARETİ HİZMETLERİ İÇİN GÖREV VERİLMESİNE İLİŞKİN İMTİYAZ SÖZLEŞMESİ" imzalanıyor. Bu imtiyaz sözleşmesine dayanarak AKTAS ile TEDAŞ arasında İŞLETME HAKKI DEVİR SÖZLEŞMESİ ve yine AKTAS ile TEDAŞ arasında ELEKTRİK SATIŞ ANLAŞMASI (ESA) imzalanıyor. Her iki sözleşmede 1998 yılı içerisinde gizlice imzalanıyor.

Bu sözleşmelerin imzalandığını 13.09.1998 günü öğrenen Odamız (EMO) 14.10.1998 tarihinde sözleşmelerin İPTALİ ve Yürütmenin Durdurulması istemiyle dava açıyor. Danıştay 10. Dairesi Odamızın bu talebini reddediyor.

EMO bu karara 19 Nisan 1999 tarihinde Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kuruluna başvuruyor. İlgili Kurul bu başvuru üzerine, Danıştay 10. Dairesinin verdiği YÜRÜTMEME RET kararını bozarak YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA KARAR VERİYOR. (Mayıs 1999)

Bakalım şimdi kendilerine sağ ve sol milliyetçi nitelemesi yapan partilerden oluşacak iktidar Kamunun malının parasının birilerine peşke çekilmesine diredebilecek mi? Yoksa özelleştirme modasına uymazsak çağ dışı kalırız gibi gerekçelerle onlarda iki üç devir sözleşmesi hazırlayıp minareyi çalana -kılıf mı hazırlayacaklar merak ediyoruz? Ya siz?

Alaettin ANAHTARCI
EMO İst. Şb. Bşk.



Hangisi Gerçek:

"Kalite bir yaşam biçimidir."

"Kalite tüm çalışanların çıkarıdır."

"Toplam Kalite Yönetiminin amacı başarımıza katkıda bulunan, başarımızdan yarar bekleyen herkes; kendimiz, ailemiz, şirketimiz, yan sanayimiz, müşterilerimiz, hissedarlarımız ve genel olarak ülkemiz için mutluluk sağlamaktır."

Kah çalıştığımız şirketin ya da fabrikanın girişinde herkesin görebileceği bir yerde, kah yemekhanede, kah atölyede, belki de evimizin daha önce güzel bir "Dali" tablosunun asıldığı yerde, her an karşımıza çıkıyor bu romantik deyişler. Artık bir çoğumuzun kaçınılmaz olarak ezberlediği sloganlar haline geldi hepsi.

Bir de güzel kelime ki, "kalite". Hani kalite de aslında şöyle birşeydir dediğinde birdenbire "kalitesiz" olma tehlikesi ile karşı karşıya kalıyoruz. Tıpkı "esneklik" gibi. Esneklikde çalışanların aleyhine şöyle bir durum var dediğinde "ne yani katılığı, sekerliği mi savunuyorsun?" sorusuyla karşılaşılıyor. Biz de ne kalitesiz ne de katı ve seker olmayı istemediğimiz için, kelime anlamı pozitif olan bir şeyin kendisi de iyidir kolaycılığına kaçıp köşemize çekiliveriyoruz.

Ben de tüm bu olumsuzlukları göze alarak açtım sözlüğü, baktım ne anlama geliyormuş bu "kalite" diye. Ali Püsküllüoğlu'nun Arkadaş Türkçe Sözlüğü'nde buluverdim. Aynen şöyle yazıyor; "üstün nitelikli". Bir de örnek veriyor; "biz kalite zeytin satarız". Zeytinin kalitelisi tabi ki tadı güzel olanıdır. Acı olmayacak, ağzını burmayacak. Tamam diyorum, tam da böyle bir şey olsa gerek. Kalite deyince aklıma ilk gelen şeyi burada buluyorum. Buradan yola çıkarak üretimed kaliteyi anlamlandırmaya çalışıyorum. Ne olabilir? Annemin kullandığı çamaşır makinesi aklıma geliyor hemen. 1992 senesinde Argelik'in 2200 modeli bir çamaşır makinası almıştı. Hala onu kullanıyor. Ve daha bir kere bile olsun servise gitmemiş. Evet diyorum kendi kendime, kaliteli çamaşır makinası böyledir. Tık demeden senelerce çalışacak, evladiyelik olacak. İşte müşteri memnuniyeti...

Yalnız ortada bir sorun var. Ben de aynı marka -ama daha sonra üretilmeye başlanan bir model- makina'yı kullanıyorum. 1997'de satın almıştım. Ama bu çamaşır makinası en az beş kere servise gitti. Sonraları benzer hikayeyi başkalarından da işittim. Var bu işte bir iş dedim kendi kendime. Nasıl eski model bir makina yeniden daha dayanıklı olur? Sonradan öğrendim ki üstüne üstlük annemin bu "kaliteli" makinasını üretimed kalcırmışlar. Sonra da düşündüm; sen bir çamaşır makinası üreticisi olsan bir aileye 20 senede bir makina mı, yoksa 5 seriede bir makina mı satmak isterdin? Ee! tabiki fazla kazanacağım seçeneği tercih ederdim herhalde. Ama o zaman müşteri memnuniyeti ne olacak? Hani merkezde müşteri memnuniyeti vardı? Bir üretici gibi düşünmeye devam ettiğimde bunun da cevabını bulmak çok uzun sürmedi. Müsteriyi de memnun etmenin bir yolu vardı. Çıkarırdım piyasaya bir çok model. Fiyatları da ona göre; her bütçeye göre seçenek. Bir yıl da garanti. Güzel de bir reklam kampanyası. Al sana memnun müşteri.

Neyse espiri bir yana uzunca bir süredir tüm çalışanların gündeminde olan kavramlar; kalite, toplam kalite yönetimi, beraberinde esneklik, esnek üretim sistemleri. Belki de konunun en ciddi muhatabı da biz mühendisleriz. Bir şirkette ya da fabrikada Toplam Kalite Yönetiminin kurulmasından uygulanmasına, denetlenmesine kadar her safhada işin içinde olduğumuzu görüyoruz.

Arada hemen belirtmek istiyorum: Bu yazıda bir inceleme, araştırma ya da değerlendirme amacı güdümediğini peşinen söylemek istiyorum. İşin bu kadar mutfağında olan biz mühendislerin, Toplam Kalite Yönetimini ve bunun içinde konumlanışımızı etrafıca tartışma ihtiyacında olduğumuz kanısındayım. Yazı tam da böyle bir amacı güdüyor: Toplam Kalite Yönetimi ve esneklik başlığını tartışmaya açmak.

İşe kalite kavramının gelişiminden başlayalım. Üretimde kalite olgusu aslında yüzyılın başlarına dek uzanıyor. Gelişimi için şöyle bir tarihsel şema çıkarmak mümkün:

- 1920'ler Kalite Kontrol
- 1940'lar Kalite İdaresi
- 1960'lar Kalite Güvencesi
- 1980'ler Kalite Yönetimi
- 1990'lar Toplam Kalite Yönetimi

Yüzyılın başlarından itibaren var olan bir kavram ve bir gelişim süreci gözlemliyoruz. Kabaca ürünün kontrol edilmesi, sürecin kontrol edilmesi ve kalitenin "felsefeleştirilmesi" ne kadar uzanan bir süreç bu. Tam da burada, üretimde kalite olgusu ile, dünya üzerindeki ekonomik, siyasi, politik, teknolojik bir dizi etkenlerin ve üretim süreci ve organizasyonlarındaki değişim ve dönüşümlerin birinci dereceden ilişkisinin altını çizmemiz gerekiyor. Her organizasyon

Kalite Yönetimi mi, Maliyet Yönetimi mi?

belirli bir konjektörde, belirli ihtiyaç ve zorunlulukların dayatması ile ortaya çıkıyor. II. Paylaşım Savaşı sonrası kitlesel üretim/kitlesel tüketim kalıplarının olanaklı hale gelmesi ile hakim üretim organizasyonu olan fordizm, yapısı gereği üretim ile tasarımı, üretim ile kontrolün birbirinden ayrışmasını da zorunlu hale getirmekteydi. Fordizmin -daha doğru bir deyişle kapitalizmin- 1960'ların ikinci yarısından sonra içine girdiği büyük krizinin aşılmasına yönelik reorganizasyonlardan üretim organizasyonlarının da payını alması, bu alanda da bir dizi yeni oluşumlara yönelmesi tabiatıyla kaçınılmazdı. Kitlesel üretim/kitlesel tüketim kalıplarının yitirdiği gelişim potansiyeli, üretim organizasyonunda ve emek süreçlerinde bir dizi esneklikle aşımaya çalışıldı. Bu hala daha devam ediyor. Bu süreçte esneklik, iş organizasyonunda kalite kontrolü de kapsanan işlevi genişletilerek, sadece ürünün kontrolü değil, tüm sürecin kontrolü ve yönetimi olarak yeniden yapılandırıldı. Bu gün Toplam Kalite Yönetimi olarak ifade edilen yönetim pratiği,

araştırmada bir işçinin 8 dakika 25 saniye içinde 35 farklı iş yaptığı ve bir iş gününde fabrika içinde 6 millik yol katettiği tespit edilmiştir.

- Bir başka araştırma; fordist fabrikada bir işçi 1 dakika içinde 45 saniye üretken faaliyette bulunurken, yalın üretimde bu faaliyet 1 dakika içinde 57 saniyeye çıkmıştır.

- BM İnsan Hakları Komisyonu'nun 1992'de yaptığı bir araştırmada, bu tarihe kadar 10.000 adet çok çalışmaktan ölüm vakası tespit edilmiştir.

- 1975-85 arasında prodüktivitede sağlanan artış %117.3 iken, aynı seneler içinde reel ücret artışları yalnızca %5.9 olarak gerçekleşmiş, bu oran 1990'da %2.1e düşmüştür.

• Bu konuda diğer ülkeler de çok farklı değildir: Standart dışı istihdam İngiltere'de 1965'de %17 iken 1991'de %40'a ulaşmış, 1985'de İrlanda'da %33, Meksika'da %50'lere varmıştır. (Bu oranlar toplam istihdam içindeki oranlardır) ABD'de ise her 7 çalışandan biri standart dışı istihdam edilmektedir.

• Kalite çemberlerinde gerçekleştirilen iyileştirme çalışmaları kara nasıl kar katıldığını göstermektedir:

- Üretim sürecinde örnek devre kartlarının kullanılması ile yılda 4.000.000.000.-TL tasarruf sağlanmıştır.

- Makinada işlem gören malzemenin yağlanması neden olan makine yağı sızıntısının önlenmesi ile yılda 416.000.000.-TL tasarruf sağlanmıştır.

- Pres kalıplaşma sürecini 5 aşamalı işlem- den 2 aşamaya indirecek bir tekniğin geliştirilmesi ile yılda 16.500.000.000.-TL'lik bir tasarruf sağlanmıştır.

- Bir kayıt kontrol organizasyonundaki çember, kayıt-kurtasiye akışını basitleştiren ve hata sayısını azaltmaya yol açan önerilerde bulunmuştur. Böylece çalışanlar iş alanını ve sorumluluklarını kapsamını genişletmişlerdir.

- Buna karşılık kalite teşvik ve ödülleri ise şöyle belirlenmiştir:

- Yönetime sunuşlar
- Şirketin faaliyet raporlarına dahil edilme
- Kalite çemberleri dergisi gibi yayınlarda söz edilme
- Şirketin yayımladığı dergi, gazete vb. yayınlarda söz edilme
- Duyuru panolarına asılan fotoğraflar
- Sertifikalar verilmesi
- Kupa, şilt vb. verilmesi
- Hesaplanan maliyet düşümünün belirli bir yüzdesinin dağıtılması

Örnekler daha da fazla uzatılabilir. Ama bunlar dahi konunun nasıl etrafıca tartışılması gerektiğini bizlere gösteriyor. Bütününyle esneklik başlığında toplayabileceğimiz bu organizasyonun küreselleşme/globalleşme, özelleştirme, bilgi toplumu, endüstriyel demokrasi, teknoloji gibi geniş bir yelpazede, bir bütünsellik içinde ele alınması gerekliliği karşımızda dursa dahi, başlangıçta biz mühendislerdeki yansımalarını ve etkisini masaya yatırmak bile önemli bir adım olacaktır.

Alpasan SAVAŞ

TOPLAM KALİTE YÖNETİMİNDE YANILSAM - GERÇEK TABLOSU

Kalite bir yaşam biçimidir.	Kalite şirket karlılığıdır.
T.C.Y'de insan yerine konuyoruz.	TKY ile itaatkar, fedakar ve şirketine ailesi kadar bağlı çalışanlar haline getiriliyoruz.
Şirket bizi, şirket hepimizin.	Sadece böyle hissetmemizi istiyorlar. Müklet diye bir şey var. Sermeyenin sahibi şirketin gerçek sahibidir.
Aynı gemide yolculuk ediyoruz.	Aynı gemide olduğumuz doğru. Ancak kriz dönemlerinde uğranılan zararda, ya da krizin kendisinde bizlerin ne kadar payı var?
Şirketin zararı çalışanın da zararidir.	Aksine dayanışma kırılıyor. Kalite çemberleri, ekipler/çalışanlar arasında rekabeti körükliyor.
Kalite çemberleri ile ortak iş yapma ve dayanışma kültürü gelişiyor.	Daha fazla kazananlar patronlar. Ödül diye verilen kupa, şilt, pasta vs. karşısında iyileştirme çalışmaları ile kazananın milyarder var.
Prim/ödüllü sistemli çalışanlar daha fazla kazanabiliyor.	TKY ile müşteri-tüketici-memnun edilmez. memnuniyet kalıpları yaratılır. Anıya imaj, bu doğrultuda yine kırılıyor.
TKY'nin odakladığı müşteri istekleri ve memnuniyeti vardır.	Toplama hizmet için mi kalite yönetiminin ve ilk standartların uygulandığı yerler NATO, savaşı sanayi ve nükleer santraller oldu.
TKY'nin en önemli felsefelerinden biri de topluma kalite zettir.	

bu reorganizasyonun aynı zamanda ideolojik ayağını oluşturdu. Yazının başında örneklerini verdiğimiz sloganlar ile reorganizasyonun tüm çalışanlar nezdinde meşrulaşması, sahiplenilmesi sağlandı.

Toplam Kalite Yönetimi olgusuna bir de bu açıdan bakmamız gerekiyor.

Grafikte gelişmiş kapitalist ülkelerde sınav üretimin büyüme hızları görülmüyor. Büyümedeki düşüş aynı zamanda kar oranlarının düşüşünü, bu da kapitalizmin içine girdiği kriz dönemlerini ifade ediyor. I.sanayi devrimi ile başlayan ve üretim sürecinde makinalaşmanın gerçekleştiği makinalı üretim 1840'lardan sonraki çıkışta, II.sanayi devrimi ile teknolojik temeli oluşan, emek sürecinde fordizm olarak adlandırdığımız emek süreci II.Paylaşım Savaşı'ndan sonraki çıkışta karşımıza çıkıyor. Krizler, krizden çıkışlar ve üretim organizasyonlarında gerçekleştirilen reorganizasyonlar...

Ve yine Toplam Kalite Yönetimini kriz dönemlerinde düşen kar oranlarını yükseltmek ve karlılığı arttırmak işleviyle değerlendirilmekte gerekiyor.

Tam bu noktada şu tespiti yapmak mümkün hale geliyor: Toplam Kalite Yönetimi ya da bütününyle kalite olgusu, şirket karlılığını artırma sistematiğidir. Gerçek ve tek işlevi budur. Müşteri memnuniyeti, çalışanların mutluluğu ve çıkarları söylemden öte bir şey değil, yalnızca daha fazla karın ideolojik araçlarıdır.

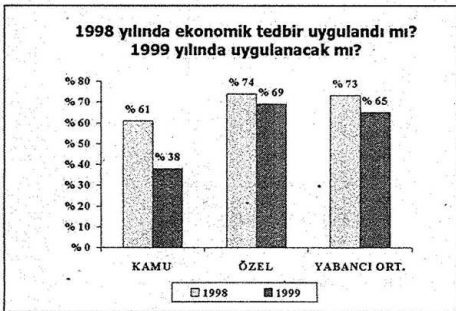
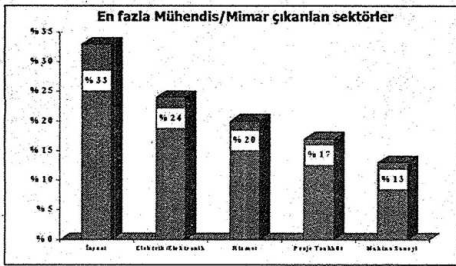
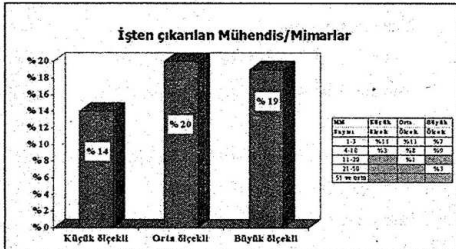
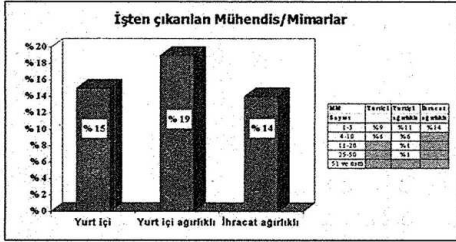
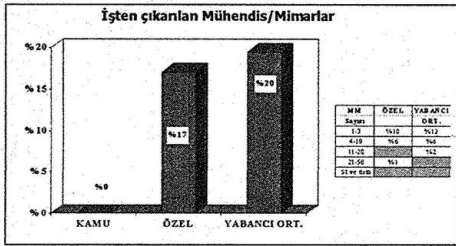
Bu tespit birkaç örnekle desteklenebilir:

- Müşterinin -burada tüketici demek daha doğru olacak- memnuniyet kalıpları yaratılır ve bu kalıplar önüne konur. Tıpkı televizyon programları gibi. Bir kanalda Seda Sayan'ın şovu varsa, izleyici ikisinden birini tercih etmek zorundadır. Bir diğer seçeneği televizyonu kapatmaktır. Ama konu çamaşır makinası olduğunda son seçenek geçerli değildir. Çamaşır makinası alınacaktır. Ve tüketicinin memnuniyeti piyasadaki ürünler arasındaki seçeneği ile sınırlıdır. Bu sınıra da herhalde tüketici değil, üretici -yani kapitalist- karar vermektedir.

• Toplam Kalite Yönetiminin ana vatanı Japonya'dan örnekler tespitimizi "çalışanların çıkarları" başlığında destekler niteliktedir:

- Toyota fabrikasında yapılan bir

MÜHENDİSLER VE KRİZ



1998 yılını önce dünyada sonra Türkiye'de ekonomik kriz ile anılan bir yıl olarak geride bıraktık. Türkiye'de siyasal istikrarsızlıkla da derinleşen kriz kimilerini ciddi biçimde etkilerken kimilerine de krizin arkasına saklanarak görece istikrarlı durumlarda yapamadığı uygulamaları hayata geçirebilme olanağını sağladı.

Krizden değişim kesimlerin etkilenmesi bu şekilde spekülasyon olarak kalırken ve herkes konu hakkında farklı argümanlar ve söylemler geliştirirken, biz mühendis/mimarların da bu duruma içinde payımıza düşeni resmetme ihtiyacımız doğdu. Özellikle şu anda mühendis/mimarların büyük bir bölümünü oluşturan ücretli mühendis/mimarların krizden ne şekilde etkilendiklerini tespit edebilmek ve en azından kriz hakkında ne düşündüklerini belirleyebilmek amacıyla MMO İstanbul Şube bünyesinde Ölçü Gazetesi Komisyonu olarak başlattığımız bir anket çalışması sonuçlandı.

Çalışmayı makine mühendisleri ile sınırlamamaya özellikle önem verdik. Zira birçok sektörde farklı disiplinlere ait mühendislerin birarada çalıştıklarını biliyorduk. Bir bütün olarak tüm "ücretli çalışan mühendisleri" anketimize dahil etmeye çalıştık.

Anketi 351 farklı firmada çalışan birer ücretli mühendis yanıtladı. Sorular işyerinin niteliğine göre (kamu-özel-yabancı sermaye ortaklı), şirket profiline göre (yurtiçi-yurtdışı ağırlıklı-ihracat ağırlıklı), ölçeğe göre (küçük-orta-büyük ölçekli) ve sektöre göre olmak üzere dört ayrı kategoride değerlendirildi. Sorular genellikle ücretli çalışan mühendislerin ekonomik krizden ne şekilde etkilendiklerini tespit etmeye yönelik olarak; 1998 yılında çalıştığı firmada uygulanan ekonomik tedbirler, yıl boyunca aldıkları ücret artışları, işten çıkarmalar, 1999 yılı için beklentileri idi.

Anket, açıkçası mühendis arkadaşlarımızın ücretli çalışan diğer kesimlerden çok da farklı uygulamalarla karşı karşıya kalmadıklarını gösterdi. İşten çıkarmalardan sosyal hakların tırpanlanmasına kadar birçok olumsuzluğun mühendisler için de gerçek olduğu net bir biçimde ortaya çıktı.

Ölçü'de ancak bir kısmını yayınlatabildiğimiz anketin kabaca resmettiği tablo ise şöyle:

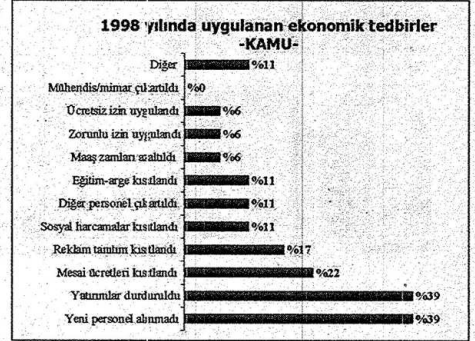
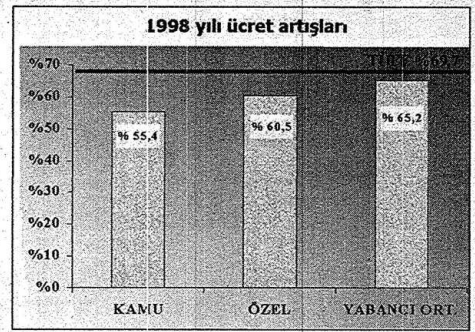
Her kategoride ve yüksek yüzdelerle, 1998 yılının 1997'ye oranla tüm ücretli çalışan mühendisler nezdinde daha kötü geçtiği,

Yoğun bir şekilde ekonomik tedbirlerin uygulandığı, Başta yatırımların durdurulması ve yeni personel alımlarının durdurulması olmak üzere her tür tedbirin uygulandığı,

Bir yandan yeni personel alımı yapılmazken diğer yandan işten çıkarmaların yaşandığı bu dönemde mühendisler için de işsizlik oranını arttırdığı,

Tüm ücret artışlarının enflasyon oranının altında kaldığı, (Kamuda daha homojen bir dağılım ve %40-60 arasında yoğunlaşmış bir artış mevcut. Özel sektörde daha geniş bir alana yayılmış artış dilimleri görülüyor. Örneğin burada çalışmakta olan mühendislerin %25'i %40'ın altında, %8'i %25'in altında zam almışlardır. Anketler içinde bu kategoride sıfır zammı dahi rastladık)

1999 yılı için de kötümser bir havanın hakim olduğu görülmektedir.



PDK'DA NELER OLUYOR?

Türkiye'de sendikal mücadelenin çok önemli zaafı bulunmakta. Ancak özellikle son dönemdeki teknolojik gelişmeler, "iyi" sendikaları bile önemli bir sorunla karşı karşıya bıraktı. Bugüne kadar mavi yakalı işçileri örgütlemekle sınırlı kalan sendikalar, bir anda, toplu iş sözleşmesi yapabilmeleri için yeter sayı olan "işyerindeki tüm çalışanların yarısı" sayısının gerisinde kalmaya başladılar.

Aynı gelişmeler, bugüne kadar genellikle orta-üst kademe yöneticilik yapan mühendislerin de sayısının hızla artmasını, beraberinde mühendislere sağlanan kimi "ayrıcılık"ların yavaş yavaş tırpanlanmasını getirdi.

Bu gelişmelerin sendika-mühendis arasındaki uçurumu daraltması bekleniyor. Öte yandan, bu uçurumdan faydalanmak isteyen

patronların, hem işçilerle temas noktası olan, hem de okumuşluklarından dolayı belli bir saygınlığı olan mühendisleri, sendikal faaliyetlere yönelik müdahalelerde kullanmaya çalıştıkları da görülmekte.

Bunların son örneği, "esnek çalışma" dayatmasına karşı çıkan Şişecam Grubu'na bağlı Makina Kalıp fabrikasında görülmüş, mühendislerin işçileri vazgeçirmek için bizzat uğraştığı işçiler tarafından aktarılmıştır.

Bunun bir benzeri bugün, Press Döküm Kromaj Sanayi'nde yaşanmakta. PDK, Birleşik Metal İş Sendikası'nın örgütlü bulunduğu bir işyeri. Metal sektöründe yer alan bu işyerinde son günlerde işçilerin sendika değiştirmesine yönelik olarak bir takım baskıların yapılmakta, patronların kendi "sevdiikleri" sendikaya geçilmesi için yaptıkları bu baskılar bizzat kimi

mühendisler tarafından da yaşama geçirilmeye çalışılmaktadır.

TMMOB, her ikisi de görevi olan mühendislerin ekonomik çıkarlarını ve mühendisliğin ve mühendislerin toplum içindeki saygınlığını korumak için bu olaya müdahale etmelidir. Mühendislerin bu baskılara tepesizlik etmesi hem mühendis-mavi yakalı, hem de mühendis-sendika ilişkilerine darbe vurmakta, sonuç olarak da mühendislerin sendikalardan uzak örgütsüz bir şekilde, elde edilen ve edilebilecek ekonomik ve sosyal kazanımlardan mahrum kalmalarına yol açmaktadır. TMMOB, mühendislerin yerinin, ertesi gün kendisini kapıya koyma hürriyetine sahip patronların değil, birlikte ürettiği ve birlikte sömürüldüğü diğer çalışanların yanı sıra olduğunu gösterilmesini sağlamalıdır.

h a f ı z a - i b e ş e r



S V A S K A T L A M I N I U N U T M A D I K

2 Temmuz 1993 Cuma günü haberleri izlerken yumruklarımız öfkeyle sıklıdı. Hoyrat bir iklimde açan yediverenlerdi, ateşin yalazında savrulan 35 can. Bir kelebek ömrü sürdü herbiri ama ama ürettikleri ve paylaştıkları değerlerle çoğul yaşadılar onlar.

Peki cellatlar? Çok tanıdıkta herbirinin yüzü. 1969 Şubat'ında 6. Filonun İstanbul'a gelişini protesto edenler saldıran Kanlı Pazar'ın mimarları,

1978 Aralık'ında "Kanımız aksa da zafer İslamın", "Müslüman Türkiye" sloganı ile Maraş'ta katliama girişenler,

1979 temmuz'unda Çorum'da yaklaşık 50 kişiyi vahşice öldürenler,

Her yıl oruç tutmayanlara kıyanlar, aynı faşist -gerisi damardan geliyorlardı ve düzenin yedek ordusu rolünü üstleniyorlardı.

1969 Şubat'ında Kanlı Pazar'ın aktörleri günlerce gazeteler aracılığıyla nefretle bilmiş, toplu namaz sonrası Taksim Meydanına taşınan gerici topluluktuk. 2 Temmuz'u önceleyen süreci incelediğimizde Kanlı Pazar'ı aratmayan sistemli bir saldırıyı görürüz. Pir Sultan Abdal Derneği'nin düzenlediği şenlikle aynı tarihte "Hicret Koşusu" bahanesi ile yüzlerce gerici çevre illerden Sivas'a taşınmıştır. Malatya Valisinin açıklamalarına göre olaylardan önce Aczimendiler Sivas'a girmişlerdir. Yine Ankara Site Yurdu'ndan Sivas'a otobüslerle gericiler taşınmıştır. Yerel gazetelerde süreci hızlandırmak üzere haftalar öncesinden Pir Sultan Abdal ve Aziz Nesin'e yönelik saldırılar başlatılmıştır

2 Temmuz Cuma günü ise namazdan toplu olarak çıkan gericiler; önce şenliğe izin veren valiyi protesto etmek üzere valiliğe, daha sonra Sivas Kültür Merkezi'ne gitmişlerdir.

Bu olaylar yaşanırken yobazlara değil engel olmak, bizzat destek çıkmıştır. Refah Partisi'nden Belediye Başkanı Temel Karamollaoğlu kalabalığa; "Müslüman kardeşlerim gazanız mübarek olsun" diye hitap etmiştir. Refah Partisi'nden Sivas Belediye Meclisi Üyesi Cafer Çakmak'ın ise yangında zehirlenen Aziz Nesin'e yumruk atma gücünü kendinde bulabilmesinin, Şevket Kazan'ın DGM'de yargılanan 124 kişiyi savunmadeki ısrarının altı çizilmelidir.

Madımak Otel'i'nin önünde 10 bin kişinin toplanabilmesi, polis kameralarının önünde oteli ateşe vermeleri güçlü bir payandaya dayandıklarını göstermiştir. Öte yandan DGM'lerde süren dava sürecinde Türkiye'deki dengeleri yeniden kurmaya yönelik düzenleme hareketi sırasında gericiler de biraz hizaya sokulmaya çalışılmıştır. Burjuvazi tarafından gericilerin; fazla sivri köşelerinin sivriltilmesi gereği davanın seyrini değiştirmiştir. Bu süreci ndavaya yansımaları 5 ile 15 yıl arasında cezalar alan sanıkların davasının temyize giderek 33 kişinin idamı kararıyla sonuçlanması olmuştur.

Burjuvaziyle gericilerin-faşistlerin dansı mehtar marşının ritmiyle devam etmektedir. İki adım ileri, bir adım geri... Son yıllarda gericilerin mazlum edebiyatına kulak veenerler ise gericiler ile "zinde güçler arasındaki sarmalde statik bir noktaya sıkışmıştır. Acımızı, öfkemizi indirecek tek şey bu sarmaldan kurtulmak olacaktır. Sivas'ı, Maraş'ı, Çorum'u; Kanlı Pazar'ı unutmadık.

Türkiye'nin verimli topraklarını çapaladıkça, yüzümüzü aydınlığa döndükçe; kaybettiğimiz her gülün yaprağından yediverenler açılacak. Bu topraklarda sevmeyi ve hayat vermeyi öğreneceğiz.

Ö. BARIŞ



KALO!

Gün bir esmer yanıdır
Burada alınlarda
Bir çoğumuz
Mavilere yelken açacak kadar kızıl
Bir çoğumuz çocukluk oysa
Seher gecenin omzundan iner
Döl ovasından bakır beyazlıklar
Ağızından çıkan rüzgara sürtünürdü
Koşardım
Dudaklarıma çiçekleri tanıtmaya
Yüreğimde coşku
Irmaklarla yanırdım
Niye akardı bu yürek
Var mıydı hüznün
Bu kadar soylu elleri
Sormadım
Yüzüm kabuklandı mı
Her acemi çocuğun tırnağıyla yeniden
Yeniden kavuşurdu aslına

Dağlara kalsa bizden kalacak boyayla
Akçıl yeleleri kapanacak atların
Bana kalsa yaşadım
Kalmadı bana ondan
Şimdi ne koşmak
Ne de düşlerin koynu
Şimdi artık kimse uyuyamaz
Penceremizden ellerimizi

Tarihin bu kanlı yerinde
Dedem nasılda sarmış bedenimi
Kalo!Kalo!
Hal yaman!
Hal perişan!

Sabaha kırılan bir saatte
Serptiler üzerimize kara bulutların karanlığını
Öldük!
Öldük, ölüm nedir bilmezken!
Düştük, can verip toprağa
Kimimiz eşiklerde boylu boyunca yatar
Kimimiz tozlu yollarda
Dere kenarında
Gölgemizi enginden asumana sektirmeden
Kolaydı onların hayat diye bildiği
Kolaydı cinayetleri

Dedem sıkı sarmış bedenimi
Kalo!Kalo!
Hal yaman!
Hal perişan!
Kalo bırak da büyüyeyim
Kalo bırak da kekocana gideyim.

Kasım 1998) Zeki TÜZÜN

“Özelleştirmeci Filo” nun Karadeniz Çıkarması FIRTINA VADİSİ PROJESİ

SSCB'nin yıkılmasıyla başlayan süreçte küreselleşme, globalizm, özelleştirme, serbest bölge... gibi kavramlar günlük yaşamımıza iyice yerleşti. Yeni Dünya Düzeninde uluslararası büyük sermaye grupları, dünyanın her yerinde at oynatır hale geldiler. "Sermayesi sınırsız özgürlük" felsefeleri doğrultusunda askeri ve siyasi "düzene sokma" operasyonlarını sürdürdüler. Serbest bölgeler ve özelleştirme politikalarıyla, ellerindeki pazarları bile adeta yeniden işgale yöneltiler. Sermayenin el atmadığı, ayak basmadığı yer kalmamalıydı.

Bizim coğrafyamızda da bu süreç kendi koşullarında ilerlemesini sürdürüyor. Uluslararası sermaye sözcülerinin doğrultusunda özelleştirme talanını ısrarla sürdürmeye çalışıyorlar.

Bergama köylerinin EUROGOLD şirketine karşı onurlu bir direnişle kazandıkları başarı; özelleştirme ve yağmalama politikalarına karşı ciddi bir direniş örneği oldu. Ancak vazgeçmeyi düşünmediler. Bu kez başka bir kapıdan "Rize Çamlıhemşin"den girdiler.

Çamlıhemşin Fırtına Deresi projesiyle planlanan, gerçekte çok daha geniş ölçekli ve birbirini tamamlayan bir projeydi. İzmit'te SEKA Fidanlığının Koç Holding'e peşkeş çekilmesi ardından SEKA işletmesinin özelleştirilmesi gündeme geldi. İşçiler uzun süreli fabrika işgaliyle geri adım attırdılar.

SEKA'da geçici de olsa geri adım attırmanın sevinci yaşanmadı başka bir gerçeğin farkına varıldı. İzmit'in bir adım ötesinde, Adapazarı-Karasu'daki çok geniş bir orman ve sahil alanı EGS Holding'e peşkeş çekilmişti. "İpekyolu Vadisi" adıyla serbest bölge kurulumu kararı alınmış ve hazırlıklara başlanmıştı. Bu entegre projeler zinciri Karadeniz otoyolu ve "Fırtına Vadisi" projesiyle devam

edecektir. Planlanan açıktır: Koç ve Sabancı'nın ürünlerinin, Serbest bölge üzerinden deniz yolu ve sahil otoyoluyla Kafkaslara, Orta Asya ve Rusya pazarına kolayca ulaştırılması hedefleniyordu. (Henüz adım atılmamasına rağmen, İzmit Körfezini serbest bölgeye bağlayacak kanal açılmasıyla, deniz ulaşımının kolaylaştırılacağından da sıkça sözedilmektedir.)

Fırtına Vadisi'nde Neler Oluyor?

"Bizler Fırtına Vadisi'nde derelerin özgürce akmasını, balıkların özgürce yüzmesini, çiçeklerin özgürce açmasını, ormanların özgürce büyümesini, Fırtına Deresinin Çamlıhemşinlilerle birlikte sizlerin uyularına ninni, türkülerine konu olmasını istiyoruz." Böyle diyor ÇAMLIHEMŞİN VAKFI yayınladıkları bültende.

Çamlıhemşinlilerin Trabzon idare mahkemesine açtıkları (1998/963e sayısında kayıtlı) davada, oluşturulan bilir kişi heyetinin (*) raporu, ortaya çıkan sorunları yeterince açıklamaktadır. Özetlersek;

-Dilek-Güroluk Hidroelektrik santral projesine ait ÇED raporunun Haziran 1998 nüshasında; << esasa yönelik eksiklik ve yetersizliklerin bulunduğu, bunların ise projedeki teknik eksiklik ve yetersizliklerden oluştuğu ve raporu hazırlayanlarca bilinmesi mümkün olduğu halde, birtakım varsayımlar, vaatler veya belgeye dayandırılmamış taahhütlerle maskelendiği>> saptamaları yer almaktadır.

-ÇED Raporu'nda; dereye salınacak su miktarının hesabında verilmiş bazı sayı ve oranların, Fırtına Deresinin gerçek özelliklerini yansıtmadığı, dolayısıyla tatlı su ekosistemin zarar göreceği veya yok olacağı belirtilmektedir. Ayrıca;

-Balıkların yaşaması için gerekli inceleme ve araştırmaların yapılmadığı,

bu yönde hiçbir ciddi girişimin bulunmadığı,

-Yol inşaatı, kazı materyali depo yerleri, balık geçidi, tünel girişleri, atık su arıtma tesisi, çöp imha ve değerlendirme tesisi gibi konularda projelerin bulunmadığı,

-Elektirik iletim hattı gibi çok önemli tesisin değerlendirme dışı bırakıldığı, ayrı bir kurum tarafından yapılacak olsa dahi bunun projenin içinde sayılması ve değerlendirilmesinin gerekeceği,

-Projenin uygulanması ile orman arazisinde 102 hektar alanda ormanın yok edileceği ve toplam 68.034 adet ağacın kesileceği hesaplanmaktadır. ÇED raporunda bu yönde yeterli incelemenin yer almadığı,

Kaynağını kapitalizmin insanlık değerlerine yabancı, yıkıcı-talancı karakterinden alan bu tür sorumsuzlukların önüne asılmaz setler oluşturmak, ilk önce biz Mühendis-Mimarların görevi olmalıdır.

-Arazideki uygulanmaların (yol yapımı-genişletilmesi) tekniğine uymadığı, ormanı tahrip ettiği ve zarar verdiği, bu zararın süreci,

-ÇED raporunda yol ile ilgili projenin yer almadığı; arazideki uygulanmaların tekniğine uygun şekilde yürütülmesi yönünde ilgililerin kontrol görevini yapmadığı (veya yaptırılmadığı),

-Üretilecek elektriğin maliyet fiyatının (4,94 cent) benzerlerinden 4 kat daha pahalı olacağı; ayrıca elektrik üretiminin %0.04'ü gibi düşük bir değere denk düştüğü saptanmıştır.

Projenin yol açacağı sorunlar sadece ÇED raporunda saptananlarla sınırlı değil

kuşkusuz.

Fırtına Vadisi Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nca (WWF), "Dünyanın 200 ekolojik bölgesinden biri" UNEP-IUCN gibi dünyanın en büyük doğayı koruma kuruluşlarının oluşturduğu Dünya Koruma İzleme Merkezince "Avrupadaki daha iyi korunmaya acil ihtiyacı olan 100 ormanları", "dünyada koruma öncelikli 217 endemizm alanından biri", Doğal Hayatı Koruma ve BIRDLIFE tarafından, "ülkemizin 100 önemli kuş alanından biri" olarak ilan edilmiştir.

Kısacası bu proje ve arkasından gelecek yenileriyle birlikte sadece ülkemizin değil, tüm insanlığın ortak malı durumundaki Fırtına Vadisi yok edilmiş olacaktır.

Kaynağını kapitalizmin insanlık değerlerine yabancı, yıkıcı-talancı karakterinden alan bu tür sorumsuzlukların önüne asılmaz setler oluşturmak, ilk önce biz Mühendis-Mimarların görevi olmalıdır.

*Bilirkişi heyeti; Prof. Dr. Doğan Kantarcıoğlu (İÜ Orman Fak. Toprak İlimi ve Ekoloji Anabilim Dalı), Prof. Bedri İpekoğlu (İÜ Mühendislik Fak. Maden Müh. Bölümü), Doç. Dr. Lütfi Akça (İTÜ Çevre Müh.)

Not: Yazı hazırlandıktan sonra kamuoyuna açıklanan mahkeme kararı, haklı mücadelenin ve hukukun zaferiyle sonuçlandı. İlk etabı dirençler kazandı. Mahkeme kararı Fırtına Deresi'nin özgür akması yönünde oldu.

<<(...) Açıklanan nedenlerle açıkça hukuka aykırı olduğu gibi, yürütme halinde ileride telafisi güç veya imkansız zararlara neden olacağı anlaşılan dava konusu işlemler, 2577 sayılı idari yargılama kanununun 4001 sayılı yasayla değişik 27. Maddesi uyarınca teminat a'namaksızın YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA, 27. 05. 1999 gününde oybirliğiyle karar verildi...>>

Kadir GÜNAYDIN

BU BİR "CV" DEĞİLDİR

"Diplomayı veya çıkış belgesini almadığım için işe almıyorlar." "Kriz nedeniyle işe almıyorlar." "Bayan olduğum için işe almıyorlar." "Askerliğimi yapmadığım için işe almıyorlar." Bu sözler aralarında benim de bulunduğum öğrencilikten yeni çıkmış mühendis adayları tarafından dile getiriliyor.

Yazımda yeni mezun mühendis adaylarının iş arama döneminde kendi özelimde aktarmaya çalışacağım. TMMOB'un üyelerine düzenlediği anket sonuçları sunuşunda açıkladığı % 15'e varan işsiz mühendis oranından, yeni mezunların payına düşen sıkıntılardan ve iş arama yollarında karşılaştıkları durumlardan bahsedeceğim.

Şubat döneminde mezun olmama rağmen iş arama sıkıntısı çekmemek ve sadece bitirme tezi teslimim kaldığı için geçen sene yaz aylarında bu yana metalurji mühendisliği ile ilgili iş arıyorum. Hala da arıyorum. İstanbul'da başladığım iş arama turuna, Ankara ve tekrar İstanbul ile devam ediyorum. Ve artık bir iş bulabilmenin kader, kısmet, şans ve torpil meselesi olduğuna inanmaya başladım.

Okulda dış dünyanın gerçeklerinden, bir anlamda da acımasızlığından uzaktaydım. Bunu ilk başvurduğum firmada anladım. Bu firmanın bir tane mühendise ihtiyacı varken daha fazla kişiye ihtiyaç duyduklarını söylediler. Eleman bulma konusunda beni kullandıklarını daha sonradan öğrendim.

Okulu tam olarak bitirmedikten devlet sektörüne girebilmenin imkanı yok. Özel sektörde mezun olmadan çalışmaya başlarsanız -yani işin sürekliliğini etkilemeyecek durumda bile olsanız- çok düşük ücretlerle çalışmak durumundasınız. Tabii ki bu şartlar şansınız yüzünüze gülmüş ve çalışmaya başlamışsanız. İş aramanın ilk dönemlerinde beni kabul eden bir iki firmayı da 'nasıl olsa iş bulurum' veya 'daha iyi koşullarda çalışma imkanı bulurum' mantığıyla reddettim. Böyle ortada kalacağımı hiç

düşünmedim. Belki de bu yazıyı yazmamış olacaktım.

Gittiğim iş görüşmelerinin çoğunda 'İş tecrüben var mı?', 'Bazı kurumlar tarafından çok yüksek fiyatlarda verilen eğitimleri veya seminerleri aldın mı?' gibi sorularla karşılaştım. İş deneyimi olmayan bir yeni mühendisi hiçbir firma istemiyor. Yeni mezunların nerede tecrübe kazanacakları ise meçhul. Kurumların verdiği mesleği güçlendirici eğitimler ise çok pahalı. Bunları da almak ekonomik nedenlerden dolayı zor. Her genç mühendisin harcı değil! Küçük ve orta ölçekli firmalar aldıkları mühendisin daha önceden aynı pozisyonda çalışmış olmasını şart koşuyor; piyasada yetiştirme görevini büyük kuruluşların yapması gerektiğini düşünüyorlar. Bu büyük firmalara da girmek için 'büyük tandık'ların olması gerekiyor. Bu durumu okulda öğrenen kariyer günlerine katılan bir kuruluş açıkça ifade etti.

En çok karşılaştığım işe alınmama nedeni işe bayan olmak. "Bayan olmak" bizim ve çoğu mühendislik alanı için büyük bir dezavantaj. Bu sorunu da nasıl aşacağımı anlayabilmiş değilim! İşverenlerin, sizin her ne kadar 'Bu işi yaparım' diye tekrarlamaz ve kendinize olan güveninizi hissettirmeniz, bayanları 'yeteneksiz', 'güçsüz' gibi görmelerini engellemiyor. Bazı firmalar ise; 'çağ dışı' bir anlayışta olmadıklarını, fakat piyasada bayana olumlu bakılmadığını belirtiyorlar. Firmanın biriyile iş almama konusunda anlaştık; birkaç gün sonra gittiğimde eleman aldıklarını iletiler. Daha sonradan bir erkek mühendisin tercih edildiğini öğrendim. Zaten işe girdiğimde kendimi kabul ettirmek için erkeklerin iki üç katı performansta çalışmam gerektiğini deneyimli arkadaşlardan öğrendim.

İşverenlerin genel görüşü; 'Okulda mesleki anlamda pek bir şey öğrenilmez, herşeyi bizler öğretiriz. Hatta ilk aylarda veya yıllarda mühendise çok düşük miktarlar verilmesi olağandır.' Şeklinde. Mühendis piyasada pişene kadar ekonomist sıkıntılarla boğuşmak zorunda. Öğrencilik dönemimizi sevilik içinde tamamladıysanız iş ara dönemlerini ve ilk birkaç yılı aynı şekilde yaşayacağınızı

düşünmek çok yorucu gelecektir.

Okul döneminde mesleğin belli bir koluna ilgi duyuyordum ve o dalda çalışmak istiyordum. Yeni ideallerim vardı. Başlarda çok spesifik bir alanda başladığım iş aramalarım; zaman geçtikçe mesleğin diğer alanlarına, sonra sadece mühendislik formasyonu gerektiren işlere, daha da sonra mühendislikle alakası olmayan alanlara doğru geniş bir yelpaze oluşturuyor. İsteksizce gittiğim mesleki olmayan iş görüşmelerinde 'Neden bu bölümü tercih ettiniz' gibi saçma sorulara yanıt vermek durumunda kaldım. Komutur ki; bu bölümü lisede dersanede ki kimya öğretmenimin iş alanı geniş demesi üzerine on sekizlik listeye yazmıştım. Yani okuduğuma pişman hale geldim. Mesleğinde belki de çok başarılı olabilecek çoğu insanın bu nedenlerle kaybedilmesi bence çok acı bir durum.

İş aramaya çok güler yüzlü bir biçimde, iyi niyetlerle umutlu bir psikolojiyle giriştim. Haftalar ve aylar sonrasında asık suratlı, sinirli ve kendimi aşağılanmış hissetmeye başladım. Kendimi başarısız, hayata karşı yenilmiş olarak tanımlamaya başladım. Artık gittiğim iş görüşmelerinden hiçbir olumlu sonuç beklemiyordum. Tüm olumsuzluklara rağmen yıkılmadığımı, ayakta kalabildiğimi söylemek pek düştürce olmayacak.

İş alanlarını takip etme, danışmanlık firmalarına başvurma, araya tanıdık koyma; sanayiye yönelik kuruluşlardan, mühendislik kulundaki odadan, öğretimi üyelerinden yardım isteme; firmalara özgeçmişler faxlama, fuarları dolaşma ve nihayetinde firmaların giderik görüşmeler yapma yöntemlerini denedim. Bu durumu uzun süre devam ettirmem gerekiyor her halde.

İş arama faaliyeti de benim gibi işsizleri etkileyen önemli bir sorun. Telefon kartı, fax, ulaşım, iş görüşmelerine iyi görünümde gitme giderleri sınırlı ekonomiyi zorluyor.

İş arama dönemini sık sık tekrarlamamam umuduyla...

Filiz URAL

K i t a p

Mühendisler ve İdeoloji:
"Öncü Devrimcilerden
Yenilikçi Seçkinlere"

Mühendisler ve İdeolojinin ilk basımı 1986 yılında yapılmıştır. Özellikle 1970-1980 arasındaki dönemde mühendislerin konumlanışlarını analiz etme amacıyla pozitifizmin modernleşme tarihindeki yerine ışık tutulmuştur.

Araştırma konusu olan mühendisler iki boyutta ele alınmıştır. "İlkinde mühendisin sanayi toplumunun akılcılaştırılması ve modernleştirilmesi faaliyetlerinde yer alışı ele alınırken; ikincisinde sanayi sisteminin tahakküm ve sömürü ilişkileri içinde yer alan mühendis anlatılmaktadır."

Üst yapının bir ürününün toplumsal tabakadaki izlerini incelerken zaman boyutunu, konjonktürü ihmal edemeyiz. Araştırmacı 1970-1980 dönemlerinde çalışmasını odaklaştıran İttihat Terakki ile taşınan Jakoben geleneği, planlı ekonomi döneminde mühendislere egemen sınıfın biçtiği misyonu arka plan-da sunmaktadır.

Dönemsel olarak mühendislerin düzenle olan bağları güçlenmiş; işletmelerdeki yönetici rollerinin yanısıra ülke yönetiminde teknokratlar olarak ön plana çıkmışlardır. Bu yapı içinde bir çelişki barındırır. 1970-1980 dönemine bakıldığında bu çelişkinin belirginleştiği gözlenir. İşyerinde işbölümü, emek sürecinin planlanması ve kontrolü yoluyla yapılarak kapitalizmde toplumsal işbölümü pazar tarafından kaos içinde yapılmaktadır. Kitapta yer alan bir TMMOB araştırmasına göre 1930-1950 arasında kapitalistlerle sınıf çelişkisinin bulurduğuna inanan mühendislerin oranı %9 iken, 1971-1975 arasında bu oran %40.1'e çıkmıştır.

Mühendislerin mesleki bir tabaka olarak ortaya çıkışlarında devletin ithal ikameci tercihleri belirleyici olmuştur. Özellikle 1965-1970 arasında mühendislerin sayısında çok hızlı bir artış olmuştur 1960-1975 arasında %13.5 olan artış hızı, bu dönemde % 7,42'e çıkmıştır. 19. Yüzyıl sonunda halktan öğrencilerin alındığı ve pozitivist bir eğitimin verildiği askeri okulların sonrakı dönemde burjuva devriminin öncüsü eylemcilerinin kaynağı olması ile 1965-1970 döneminde tekni eğitim veren okulların işlevi arasında bir benzerlik kurmak mümkün görünüyör.

Burjuvazinin yönetemece durumuna düştüğü bir dönemde mühendislerin topluma yön veren bir düşünce dizgesine sahip olmaları ve bunu yeniden ürettikleri bir örgütün varlığı mühendisleri ön plana çıkarmıştır. Yazar bunu " Mühendisleri anlamak sanki toplumsal bir dönüşümün haritasını çizmenin ipuçlarını veriyordu." sözleriyle ifade etmektedir.

Kitabın son bölümünde yer alan ampirik çalışmada ise ; mühendislerin egemen ideoloji ile ilişkileri kalın çizgilerle ortaya çıkarken fabrikalardaki diğeri işçiler ile mühendisler arasındaki köprülerin zayıf olduğu gözlenmektedir. "DİSK'in ve TMMOB'un altın çağında işçileri bileştirecek bir örgütün eksikliği miydi bu süreci tıkayan ? sorusu aklara gelmektedir.Kitabı okurken bu ve benzeri birçok soru uyandı kafamda. Tarihi, toplumu ve kendimizi doğru değerlendirmek için sorular sormaya devam edeceğiz.

Kitabı okurken soru işaretlerinin yayı sıra bolbol ünlem kullanmışım. Özellikle önsöz bölümünde "devlet-toplum ilişkisi", "aşırı sağ-aşırı sol" gibi nitelendirmeleri görmek ikinci baskısı yapılan bir kitap için olmaz hatalar olarak göze batmaktadır. Sorunu ele alışındaki, kavramsallaştırmasındaki boşluklar bir yana konu ile ilgili araştırmaların kitliğitabın önemini artırmaktadır. Amaç üzüm yemek ni bağcıyı dövmek mi? Üzüm yemeyi tercih ettiğim için bu kitabı ölçü okurları ile paylaşmayı uygun buldum iyi okumalar...

Ö. Barış

Dünya'da ve Türkiye'de Kamu
Girişimciliğinin Geçmişi, Bugünü
ve Geleceği Sempozyumu
Bildirileri

TMMOB Elektrik M.O. İstanbul Şb. Tarafından 6-7 Ekim 1997 tarihinde İstanbul Lütfi Kırdar Konferans Merkezi'nde düzenlenen "Dünya'da ve Türkiye'de Kamu Girişimciliğinin Geçmişi, Bugünü ve Geleceği Sempozyumu" bildirilerinden oluşan kitabımız, 2 cilt halinde Ocak 1998 tarihinde yayına sunulmuş. Birinci cilt ilk 5 oturumu, ikinci cilt diğer 3 oturumu ve tartışmalı bölüm tutanaklarını, oturumlarda yer almayan poster bildirileri kapsıyor.



DİSK, KESK, TÜRK-İŞ, KİGEM (Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi), TTB (Türk Tabipler Birliği), İFMC (İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti) ve Enerji Yapı Yö. Sendikası'nın da desteklediği Sempozyum Yürütme Kurulu'nda; EMO ve destekleyici kuruluşlardan temsilcilerle birlikte TMMOB'nın Ayfer EĞİLMEZ ve İ.U. İktisat Prof. Dr. İzzettin ÖNDER de bulunmuş. Sempozyum Bilim Grubu ise Prof. Dr. İzzettin ÖNDER ile birlikte Prof. Dr. Korkut BORATAV, Prof. Dr. Yıldırım ULER, Selma SÜRÜCÜ (Disk-Ar), Sungur SAVRAN, Nail SATILGAN, Mehmet YAVUZKAN, Aslan Başer KAFAOĞLU, Tanay Sıdkı UYAR, Baha KUBAN, Tülin ÖNGEN, Erinc YELDAN, Oktay TÜREL'ten oluşmuş.

TMMOB Başkanı Yavuz ÖNEN'in sunuşunda sempozyumun yapılma nedeni olarak, 1970'lerden beri uluslararası alanda uygulamaya konulan, 1980'lerde ülkemize taşınan neo-liberal politikaların "serbest piyasa" söylemi, özelleştirmeler ve devletin küçültülmesi vb. ideolojik dayatmaya dönüştürülmesi karşısında ülke gerçeklerinin gözardı edilmesi olduğu belirtiliyor.

Bütün bu dayatmaya karşı, kapitalizmin yapısal sorunlarının çözülmemiş, yaşanan toplumsal krizin dünya ölçeğinde derinleşmiş olması, önümüzdeki yıllarda neo-liberal dönemin sona ermesi ve yeni gelişmelerin ortaya çıkmasını kaçınılmazlaştırmaktadır. Bütün bunlara bağlı olarak kamu girişimciliğinin alacağı yeni biçimlerin tartışılmasında bir zorunluluk bulunmaktadır.

Bu amaçla düzenlenen sempozyumda, bu tartışmalar bağlamında sektörel bazda hemen hemen tüm konularda kamu girişimciliği ele alınmış, enerjiden kentlere, sağlıktan eğitime, tarımdan taşımacılığa somut bilgiler aktarılmaya, analizler yapılmaya çalışılmıştır.

Uluslararası tahkim yolunda Danıştay'ın işlevsizleştirilmesine dönük Anayasa değişikliği yönünde bir adım daha atıldığı bugünlerde bu tartışmalar bir kere daha dikkatle okunmalı.

Kubilay ÖNAL

SEVGİLİ YOLDAŞ KURBAĞALAR

"Kurbağalara bakmaktan geliyorum dedi Yakup"

Yakup kurbağaların yanından dönmüştü.ama kendisi de bir kurbağa olan Nevzat Çelik 1990 yılında okumamız için "Suda Seken Hayat" ve "Yağmur Yağmasıydı" adlı iki şiir kitabını elimize tutuşturup Yakup'la beraber arkadaşlarının yanına gitmişti.(Kurbağalar su kenarında olduğundan bu iki kitabın adları da su ile ilintilidir.)Yakup'a Nevzat Çelik nerede kaldı diye sorarken o "Sevgili Yoldaş Kurbağalar" adlı yeşil bir kitapla çıka geldi. Kitabın adındaki Yoldaş kelimesine dikkatinizi çekerim.Bu kelime 9 yıllık kayboluş hakkında bize ip uçları vermektedir. Anlaşılan o ki Nevzat Çelik uzun yolculuklara çıkmış. Ve bu yolculuklarda yanında yoldaşları da varmış.Birkaç sayfa yolculuktan sonra rastladığımız yoldaşları şunlar....senin bu ankaralı haline inat/boğazıcıköprüsünü götürüp assam/bir kartpostal gibi ortasına kızıl'ın/sadece trafik mi/bütün ezberi karıştırdı ankara'nın ... dizelerinde ankaralı yoldaşlarıyla yaptığı yolculuğu.konyalı yoldaşını da .ankara'nın bütün caddelerinde/kavşaklarında sokaklarında barlarında/bir bira içerken sakınmazdı ellerini.. dizelerinde anlatıyor.diğer yoldaşlarına bakacak olursak aşl, lamia, kolejli, akademili, Nazım Hikmet.Edip cansever.Cemal süreya.

Ama gördükki Kurbağa olmasından gerek yine de su kenarında ayrılmamış.özellikle de ...ben galata köprüsünün bitarafını değil/birtarafını çok sevdim ... diyerek halic kıyısında ve köprüünün etrafında gezinmiş.buna "KÖPRÜALTI HATIRATI", galata köprüsü ve bir tarafı,köprüaltı ve arzu bira-hanesi,köprü altı turşucu ve gençler,köprü altı ve gecede ay gibi kız,ve halic'ten köprü kaçırma,galata köprüsü yangın ve ankara,köprü altı ve eski çamlar. adlı şiirleri okuyarak tanık oluyoruz.

Eduardo Galeano'nun latin amerikadaki yerli yaratılış söylencelerini yazdığı Yaratılış kitabında yağmur adlı kısım şöyledir."Kuzeyde büyük göllerin bulunduğu bölgede küçük bir kız birden yaşadığını fark etti.Dünyanın harikalarından gözlerini açtı,kız da rastgele yola koyuldu.Menomene halkının avcı ve oduncularının izinden giderek ağaç kütüklerinden yapılmış büyük bir kulübeye ulaştı. Burada yaşayan on erkek kardeş, gökgürültüsü kuşları,ona yatacak yer, yemek verdiler.

Kötü bir sabah dereden su alırken kullı bir yılan onu yakalayıp kayalık bir dağın ta içlerine götürdü.Tam yılanlar onu yiyecekke n küçük kız şarkı söylemeye başladı.Gökgürültüsü kuşları onun çağrısını duydular.Kayalık dağa şimşeklerle saldırıp tutuklu y kurtardılar,yılanları da öldürdüler.Gökgürültüsü kuşları küçük kıyı bir ağacın çatına bıraktı."sen burada yaşa"dediler ona."senher şarkı söylediğinde biz geliriz."Ne zaman küçük yeşil ağaç kurbağası ağacında şarkı söylese,gökgürülmeye başlar ve dünyaya yağmur yağar."

Küçük yeşil kurbağa şimdi "Sevgili Yoldaş Kurbağalar"adlı şarkısını söylüyor ki kitabı okuduğunuzda göğün gürleyip,sağlarnızın ıslandığını göreceksiniz.Kitaptan şu iki dizeyle yazımızı bitirelim.

...aşkolalım devrimolalım sevgili yoldaş kurbağalar.

Fatin HAZİNEDAR

Alan yayıncılık
Çağdaş edebiyat dizisi 44
124 sayfa

G A P

Cumhuriyet gazetesinin haziran ortalarında çıkan bir sayısında iç sayfalarda şu başlık vardı: "Kuraklığın faturası 100 trilyon." Yazımızın konusu ise "bolluğun faturası" üzerine kurulu.

GAP: ne getirdi, hala ne götürüyor...

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin çıkışı planlı kalkınma denemelerinin yaşandığı yıllara dayanıyor. O dönemde (1960'ların başı) Türkiye'nin geleceğine yön verme iddiası taşıyan sol'un da ekonomik politika ve perspektif üretiminde katkı koyduğu gözleniyor. Bu yaklaşım her nekadar düzensiz içi olsa da sol'un toplum-sallaşmasına da katkı koymuştur.



12 Eylül itibarıyla başlayan süreçte ise bir "ulusal kalkınma" politikasından bahsetmek mümkün olmakla birlikte, 60'lardan bu yana büyük sermaye gruplarına yüksek kar oranları sağlayan bir yaklaşım ve uluslararası bir ekonomi siyasetinin yürütücüsü konusundaki hükümet ve kadrolar var. Dolayısıyla bu yaklaşımın sistematik bir kalkınma politikası üretmesi imkânlı olmamakla birlikte bölgesel kimi projeler üretmeye engel olmadığı da açıktır.

1986 yılı itibarıyla "Kürt Sorunu" nun aldığı boyut da hesaba katılarak proje DSİ'den alınıp DPT(Devlet Planlama Teşkilatı) na verilmiştir. Bu sayede sosyal yönüyle de geliştirilebilecek olan proje; Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Antep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak'ı içine almaktadır.

Hedefler:

GAP bu anlayış çerçevesinde hedeflerine iki temel plan ile ulaşmayı planlıyor;

- 1) Master Plan: Projenin enerji ve sulama hedeflerini tanımlayan temel plan.
- 2) Tasarım ve Ürün Deseni Planı: Proje kapsamında bölgede yetiştirilebilecek tarımsal ürünlere ilişkin hedefleri içeriyor.

1998 yılı itibarıyla projenin %40'ından fazlası gerçekleşmiş. Gerçekleşme oranı tarımda %11 iken enerjide %73'e ulaşmıştır. Ancak normalde 2005 yılında tamamen faaliyette olması gereken GAP'ın 1998 itibarıyla tarımda 80, enerjide 20, konutta ise 300 yıllık bir gecikmesi var.

Ancak bu gecikmelerin yanında gecikmeye tahammül edilemeyecek başlıklarda mevcut; Ortadoğu halklarıyla aramızdaki kin ve nefreti körüklemeye çabası gibi...

Bölgemizde en fazla su kaynağının bulunduğu ülke, Türkiye. Suriye tarımı Türkiye'den gelen suya göbekten bağlı. Aynı derecede olmasa da Irak'ta bağlı.

Hatırlayacağınız üzere 13 Ocak 1990'da Atatürk Barajı için su tutulmasına başlanmıştır. Suriye 1 ay boyunca nehirde daha az su almış ve ciddi bir kriz doğmuştur. Bu krizin sonuçlarından bir tanesi de GAP'a adı karışan yabancı firmaların Suriye'ye sokulmaması olmuştur. Tabi bizim açımızdan gıcınacak bir şey olmamakla birlikte uluslararası sermayenin bölgesel çıkarları açısından bu türden kararların alınması sermayenin yüzünün Türkiye'ye dönük hatlarının sertleşmesine neden olabilir, olmuştur. Türkiye, kinci körfez savaşının en şiddetli aşamasında da bir ay süreyle suyu kıstı. Yani su, bölgeye yapılan Amerikan müdahalelerinin bir ayağını da oluşturmuyor.

Herşeye rağmen GAP nedeniyle bölgede bir savaşın patlak vereceğini söylemek pek doğru olmaz. Ancak GAP'ın önümüzdeki yıllarda gündemde kalmaya devam edeceği ve bölge ülkeleri arasında meydana gelecek sürtüşmelerde önemli bir argüman olacağı da bir gerçek.

Ana Ürünler	Toplam Alana Oranı(%)
Buğday	25
Arpa ve diğer yem bitkileri	15
Mercimek kuru fasulye	8
Pamuk	25
Kışık sebzeler	2
Çok yıllık bitkiler (antepfıstığı,üzüm,meyve...)	20
Toplam:	95
Diğer Ürünler	Toplam Alana Oranı(%)
Soya fasulyesi	10
Mısır ve yem bitkileri	8
Yerfıstığı	5
Ayçiçeği	5
Susam	5
Sebzeler (domates ve patates dahil)	6
Toplam:	39

Tablo 1: GAP Master Plan Ürün Deseni

Tarım Politikaları:

GAP'ın bir tarım politikası olduğundan söz etmek pek mümkün değil. 90'lı yılların başından itibaren devlet, tarıma verdiği tüm destekleri kaldırmaya, destekleme alımlarından zorunlu olmadıkça vazgeçmeye başladı.

GAP Master Planı çerçevesinde önerilen ürün deseninden de oldukça uzaklaşılmış durumda... Tablo 1'de görüldüğü üzere %25 oranında pamuk üretimi yapılması gerekirken bu oran %80'lere ulaşmış durumda... Tekstil sanayisinin önünü açmak için devlet eliyle diğer ürünlere oranla daha yüksek fiyat verilen pamuk, üreticinin pamuk üretimine ağırlık vermesine neden olmuştur. Topraktaki mülkiyet yapısı başta olmak üzere bir dizi faktör de hedeflenen ürün deseninin oluşmasına engel olmaktadır.

GAP kapsamındaki bölgede toprakların %65'i nüfusun %5'inin elinde toplanmış bulunuyor. Bu durum tarımda kapitalistleşme ve tekelleşme sürecinin daha hızlı işlenmesine ve aynı anlama gelmek üzere, tarım emekçileri açısından daha fazla sömürü ve yoksulluk (bak.Tablo 2) demek oluyor.

1996 DİE verilerine göre bölgedeki illerin GSMH içindeki payları şöyle;

GSMH içindeki pay(%)	
Adıyaman	0,4
Mardin	0,4
Gaziantep	1,5
Siirt	0,2
Batman	0,3
Şanlıurfa	0,9
Şırnak	0,1

Tablo 2: GAP Bölgesinde ki illerin GSMH içindeki Payları

Kirlilik ve Sağ(lıksız)lık:

Sulu tarım ile birlikte bölgede sadece emekgücü sömürsü artmadı, sağlık sorunları da artmaya başladı.

Siz ÖLÇÜ okurlarına çok açık ve yakın tarihli bir gösterge ile konuyu açalım. 6 Temmuz tarihli Milliyet gazetesinin 5.sayfesindeki haber şöyleydi: "Barajı kirliliğe GAPtırdık." "15 katrilyon 2 trilyona (kastedilen arıtma masraflarını) yenik düştü. Atatürk Barajı'nda artık balıklar ölüyor, su siyaha dönüyor, hastalıklar ise kapıda..." bölgede sağlıklı içme ve kullanma suyu yetersizliği (bak.Tablo 3), kanalizasyon ve kirlı suları arıt(ma)ma gibi sorunlar nedeniyle atıkların baraj gölüne akmasının önüne geçil(e)miyor.

	Su İhtiyacı(lt/sn)	Verilen Su Miktarı(lt/sn)
Diyarbakır	4000	900 - 1000
Mardin	300	8 - 10
Batman	700	500
Şanlıurfa	925	610

Tablo 3: 1998 itibarıyla illere göre reel su ihtiyacı ile verilen su miktarı.

Dahası sulu tarımın gelmesiyle birlikte kuru tarıma elverişli yöre toprağın verimlilik problemleriyle karşı karşıya kalacağı da anlaşıldı.

Tabip odalarının yaptığı çalışmaya göre, barajların faaliyete geçmesi kara iklim koşullarının nemli-ılgın yağışlı iklime dönüşmesine neden olacak. Bu durum kimi parazitler hastalıkların (kan işeme hastalığı, sıtma, şarkı çabı v.s.) hızla üremesine, fiziksel ve zihinsel gelişme bozukluklarının baş göstermesine neden olacak. Hadi hayırlısı!

Derenin Suyu Nereden Geliyor:

Yazın başından itibaren özet olarak ortaya konmaya çalıştığım GAP'ın faturasının rakamsal ifadesine gelince; şu ana kadar proje için harcanan kaynak 12 milyar dolar, projenin tamamlanması için gereken kaynak ise 19 milyar dolar.



GAP'ın finansman kaynağı dış kredilere ve özelleştirme gelirlerine dayanıyor. Bu da GAP'ın emekçi sınıflara saldırırken Kürt-Türk ayrımı yapmadığını, Anadolu'nun her köşesini (Limanlarını, Hastanelerini, Okullarını, Bankalarını v.s. özelleştirmek suretiyle) saldırını boyutlandırmak için kullandığını gösteriyor.

Şu ana kadar yapılan harcamalarla projenin parasal gerçekleşme oranı %41. Yaklaşık 7 milyar doları enerji için, 1 milyar doları tarım için, 2 milyar doları ulaşım ve iletişim için harcanmış bulunuyor. Çeşitli alt projeler için de 2,1 milyar dolar tutarında dış kredi kullanılmış. Tablo 4'den kredi miktarları görülebilir.

Kredi alınan kuruluşlar	Kredi tutarı (milyon dolar)
US Exim Bank	111
Swiss Com.	467
Swiss-German Com.	782
European Inv. Bank	104
World Bank	120
ECSD	183
İtalyan Hükümeti	85
Fransız Hükümeti	33
Alman Hükümeti	15
Avusturya Hükümeti	200

Tablo 4: Dış Kredi Miktarları

1998 yılı bütçesinde GAP'a 169 trilyon TL ayrılmış bulunuyor. Ayrıca ekonomik sektörlerle ayrılan paydan (tarım, madencilik, enerji, ulaştırma, turizm) 125 trilyon TL, sosyal sektörlerle giden paydan da (eğitim, sağlık, yerel yönetimler) 44 trilyon TL GAP'a gitti.

Anlaşılan o ki kapitalizm ve onun üretim anlayışı hüküm sürdükçe bizler bu içerikte yazılar yazmaya (daha geniş ve tarım alanında özelleşmiş bir yazıyı sonraki sayılara bırakarak) devam edeceğiz. Ana temamız ise "GAP bitirilmeli, ancak hakim olan anlayışla değil!" olacak.

aydın ol/maya dair

'çıkın ışığa buluşabilenler..'

1 Temmuz 1993'de Sivas'ta Temmuz Şenliğinde buluşmuştu onlar. Sevgiyi, umudu paylaşmak ve çoğaltmak için. Geleneksel Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri'nin dördüncüsü iki günü Sivas'ta, iki günü de Banaz Köyünde yapılacaktı. Öner Yağcı'dan dinleyelim 1 temmuz gününü:

'İnsanlar çeşitli illerden, ilçelerden, köylerden coşkuyla Sivas'a geliyorlar... Arif Saij'ın dinletisiyle başlıyor program... açılış ve saygı duruşu yapılıyor... Sivas Kültür Merkezinin salonu tümüyle dolmuş, kalabalık koridora, bahçeye taşmıştı... Semahla ve halk oyunları açılış tamamlanmış oldu. Bayramdı sanki. Açılış yeni yapılan Ozanlar Heykeli sanki sazıyla bu coşkuyu ve bayramı selamlıyordu... Öğleden sonra Buruciye Medresesi'nde kitap ve fotoğraf sergileri açılıyor, yazarlar imza ve söyleşiye başlıyorlar keyifle. Otuza yakın yazar var medrese bahçesinde, yüzlerce okuyucuyla konuşuyorlar. Akşamüstü Hasret Gültekin'in dinletisi; coşturuyor, hüzünlendiriyor dinleyenleri. Sonra 'Çağların Pir Sultanlarından Günümüz Pir Sultanlarına' konulu panel gerçekleştiriliyor... Gece, 4 Eylül Kapalı Spor Salonunda Muhlis Akarsu, Nesimi Çimen ve başka halk ozanlarının, folklorcu ve semahçıların katıldığı 'Halk Gecesi' ve Buriye Medresesinde... karikatür ve slayt gösterileri yapılıyor.'

2 Temmuz günü etkinlikler sürerken, Cuma namazından çıkan gözleri kan bürümüş yobazlar saldırmaya başlıyorlar. Madımak Otelinde toplanıyor konuklar, devlete haber salınıyor, koruması için yurttaşlarını. Saatler geçiyor ve dünyanın gözü önünde yanyanıyor Madımak Otel,

insanlıkтан çıkmış yobazların isterik çılgınlıkları yükselen dumana karışıyor. Yirminci yüzyılın sonundayız öyle mi inanma...

Ve yangın sonrası, Öner Yağcı 'duru kanatlarıyla ilkyazları ararken semah / telleriyle özgürlüğe ulaşırken saz' sesleniyordu; 'ah çocuklar / bilirim sizi / dayanırsınız / bu yangına da / başka çareniz / yok ki'

'Bir yangın / yürek yangını / ve yine kahramanlık bekleniyor çocuklardan / yine ziller çalıyor çünkü Sivas ellerinde.'

'Kokuyor yaşam / ağılıyor yaşam / ey çocuklar / ey çiçekler / neredesiniz?'

Ve Rifat Ilgaz'ın yüreği, aralarında yakın dostu Asım Bezircinin de bulunduğu 33 aydının katledilmesine dayanamıyor, dört gün sonra yaşama veda ediyordu.

Üç telli curanın son ustası, gezgin halk ozanı Nesimi Çimen söylüyordu:

'Haykır artık dostum, bitsin bu zulüm / Gerçek insanlara vız gelir ölüm / Birleşmektedir tek kurtuluş yolun / Uyan'

2 Temmuz günü ağır yaralanan ve 9 Temmuz günü kaybettiğimiz Metin Altıok sesleniyor bize 'hiç unutmam, hiç unutmam'

METİN'Lİ EŞİK

Dur sana deyiverelim;
Köşe başını tutmuş
Bu isli leylak kokusu
Artık umursanmayan
Yitik bir sevdanın
Boynu bükük tortusu

Zaman değil de akan
Sanki bir kırtipil
Zenne bozuntusu.
İğdiş miğdiş yine de
Zorluyor kulaqları
Helmelenen uğultusu.

Dur sana deyiverelim;
Eh bu kadarına da
Hani pes doğrusu.
Kur'an rahlesinde
İstavroz pışpışlıyor
Eloğlunun hin sofusu.

Duydun mu nasıl da
Çıkverdi ağızından;
Metin usta, canım usta,
Bu soyadı sana haram.
Baki selam, baki sevgi,
Hiç unutmam, hiç unutmam.
Metin Altıok

2 Temmuz günü, Madımak'da kaybettiklerimiz eserleri ve düşünceleri ile yaşıyorlar. Onlardan biri de bir demiryolu işçisinin oğlu olan eleştirmen ve araştırmacı Asım Bezirci.

1960'lardan sonra eleştiriye nesnel-bilimsel bir kimlik kazandırma uğraşının öncülerinden. Toplumcu, gerçekçi bir estetik anlayışıyla, kişisel kaygı ve saldırganlıktan uzak, yapıtla ilgilenen, yapıtı da olabildiğince nesnel bir bakışla irdeleyen bir tavırla yazılarını kaleme aldı. Türkiye Yazarlar Sendikası Yönetim Kurulu ve Barış Derneği üyesi oldu. 12 Eylül sonrası her iki kurumun davasında da yargılandı. Asım Bezirci, telif, çeviri, derleme ve yayıma hazırlama olmak üzere yetmişin üzerinde eser bıraktı.

Ve işte Sivas'ta kaybettiğimiz Behçet Aysan'ın, Asım Bezirci'nin derlediği 'Türk ve Yunan Şairlerinin Diliyle Barış ve Dostluk Şiirleri' antolojisine aldığı şiiri: 'Unutulmayan'

Unutulmayan
durmadan taşırdım yanımda üç şeyi
iri çakıl tanelerini, çatlamış bir narı
bir öpüşün bıraktığı harlı bir lekeyi
ipekten
çalınmış
umutlarla taşırdım
ah sevgilim derdim, ölüm
ne kadar çoktu
yaşadığımızda,

bize hep beyaz mendil
sallayan
ölüm ki,
iki kapısında
haki bir yalızlık
dikilirdi

ve
hatırlatırdı
bize, güz kuşlarının
uçup gittiği denizleri.
bense, yulaf kokan
dağlı ellerinde
dolaşmak gibi kolaydır

sanırdım yaşamak ve sana kansız
bir gökyüzü

getirdim
getirebilsem ah,
-avlusunda çocukların
korkmadan
oynadığı lalelerle
donanmış simli bir gökyüzü.

bir öpüşün bıraktığı harlı lekeyi
çatlamış bir narı, unutmadım.
Behçet Aysan

Gençliği hapishanelerde geçen kuşaktan 1956 doğumlu bir şair Uğur Kaynar, ilk şiir kitabında 'çiçekler halaya durdu' demişti. 1989'da 'Gizemya' 1992'de 'Aşkınım' yayımlandı. Ve 2 Temmuz 1993 Sivas Madımak, karanlık karanlık karanlık...

Oysa bir gün önce 1 Temmuz günü Hasret Gültekin 1965 doğumlu genç bağlama ustası 'Gece ile gündüz arasında', 'Rüzgarın Kanatlarında' uçurmuştu dinleyicileri aydınlıklara. 'Enelhak'

'Nevruz', 'Gün Olaydı' diyordu Hasret.

İsviçre'de yaşayan Edibe Sulari de gelmişti Sivas'a. Aşık geleneğinin son temsilcilerinden Muhlis Akarsu, eşi Muhibe Akarsu ile birlikte oradaydı. Folklor araştırmacısı, bağlama ustası, Anadolu'dan deyişler, nefesler derlemi, bir çok türküyü gün ışığına çıkarmıştı o güne değin.

Asaf Koçak karikatürleriyle Buruciye Medresesindeydi. Slaytlarıyla Erdal Ayrancı, Mehmed Atay ve diğerleri oradaydı.

Semahtaydı İnci, Murat, Ahmet, Serpil, Serkan, Yasemin, Belkis, Nuran, Özlem, Asuman.

Çoğu öğrenciydi henüz. Tiyatro oyuncusu ve yönetmeni Muammer Çiçek, tiyatrocı, ressam gençler oradaydı. Yeşim, Menekşe, Handan, Gülsüm, Koray Sivastaydı. 12 yaşındaydı Koray.

Yok edilmek istenen aydınlık gelecek umuduydu. Cehalet, gözü dönmüş yobazlık, aydın kaniyle beslenen vampir sürüsü salyaları akararak karanlığın ve zulmün tanrılarına kurban arıyordu.

6 yıl geçti aradan. Kitaplarla, şiirlerle, türkülerle, gösterilerle anıyoruz kaybettiklerimizi. Aydınlık umudu ve çabası sürüyor, sürecektir. Ancak, Uluslararası Sermaye kendi planlarına uygun olarak, ırkçılığı, dinsel gericiği, şovenizmi, emekçilerin birleşmesini önleyebilecek her tür girişimi örgütüyor. Kitleler açlığa, cehalete, kulluğa, köleliğe mahkum ediliyor, daha çok kazanmak için, daha kolay yönetmek için, kışkırtabilmek için devrimci güçlerin üzerine.

Püskürtebilmek için aydınlık gelecek umuduna, demokrasiye, bağımsızlığa, emeğe yönelen saldırıları Bertolt Brecht sesleniyor duyuyor musunuz?

Çıkın ışığa, buluşabilenler
Sevindirebilenler,
Değişebilenler.

Behice ÇAĞLAR

Katkıda Bulunanlar ve Yararlanılan Kaynaklar:

Biret Uludağ TAV
Beykoz Gazetesi Temmuz 1993
"Sivas'ı Unutmak", Öner Yağcı
EKM Asım Bezirci Kütüphanesi